

Zasavski udarnik

★ Glasilo Osvobodilne fronte okraja Trbovlje ★

Leto I.

Trbovlje, 26. marca 1948.

Štev. 7.

Ljudstvo trbovelskega okraja je dne 21. marca izvolilo svoje predstavnike za okrajni ljudski odbor

Z volitvami v okrajni ljudski odbor v nedeljo 21. marca 1948 so delavci, kmetje in delovna inteligenca okraja Trbovlje pokazali svojo visoko zavednost do ljudske oblasti. 21. marec je bil dan, ko so vsi zavedni državljani v industriji in na vasi dali svoj glas za kandidate Osvobodilne fronte.

Volitve in predpriprava so razgibale prebivalstvo revirjev. Že par dni pred volitvami se je pripravljalo zelenje in postavljalo slavaloke za okrasitev vasi in samih vasi. V Trbovljah je bilo lepo okrašeno upravno poslopje Zasavskih premogovnikov, pa tudi ostali niso zastajali. Povsod je bilo na dan volitev okrašeno, zastave so vihrale v lahmem vetru in oznanjale veliki praznik. Lepo je bilo okrašeno volišče v Zagorju in Hrastniku in sicer v Zagorju na sedežu KLO in gostilna Korbar, v Hrastniku volišče 5. in 6., v Trbovljah volišče šola Vode, Kolbezen in Cementarna. Volišče v šoli St. Jurij je bilo eno najlepših v podeželju. V soboto so volilni odbori prejeli materijal, ki je potreben za volitve. Lepo pomladansko jutro je na dan volitev ob zvokih rudarskih godb v Zagorju, Hrastniku in Trbovljah budilo zaspance ter jih opozarjalo, da je treba izvršiti svojo državljansko dolžnost. Že ob pol šestih uri je bilo odprto volišče v cementarni, kjer so volili tisti, ki so odhajali na delo ali pa na vlak. Tudi v Radečah so odprli volišče preje zaradi železničarjev, ki so odhajali v službo. Na voliščih je že v zgodnjih jutranjih urah bilo zelo živahno, v Hrastniku je na volišču 3. gostilna Logar, še pred sedmo uro čakalo preko trideset volilcev. Enako živahno so potekale volitve drugod. Na žalost pa so mnogi volilci odlašali z volitvami za popoldan, ker so se pač težko odločili. Do osme ure so v Hrastniku volili že 20%. Ob deveti

Nova zmaga Osvobodilne fronte

Krajevni LO	Udeležba %	Za OF %	Skrinjica brez liste %
Trbovlje	98.04	99.06	0.94
Zagorje	99.22	99.34	0.66
Hrastnik	98.47	99.47	0.53
Radeče	93.71	99.17	0.83
Vrhovo	90.11	95.53	4.65
Dole pri Litiji	64.49	87.40	12.60
St. Jur pod Kumom	77.62	98.65	1.35
Dol pri Hrastniku	90.81	95.12	4.88
Marno	96.—	87.15	12.85
Turje	89.25	94.27	5.73
Zidani most	97.85	97.25	2.75
Loka pri Zid. mostu	96.82	95.70	4.30
Breg	95.14	73.57	26.43
Razbor	91.95	93.55	6.45
Čeče	93.81	97.44	2.56
Dobovec	94.16	95.98	4.02
Sv. Urh	97.81	92.72	7.28
Gabersko	92.46	90.18	9.82
Kotredč	94.88	97.67	2.33
Čemšenik	95.20	97.—	3.—
St. Gotard	97.40	86.40	13.60
Mlinše	98.45	92.08	7.92
Izlake	99.06	98.13	2.87
St. Lambert	97.37	99.38	0.66
Loke - Kisovec	96.—	99.48	0.52
Skupaj	96.19	97.7	2.3

uri pa se je stanje dvignilo na vseh voliščih, v Hrastniku na 40 %, v Trbovljah je bilo ob devetih 32 %, v Zagorju preko 30 %, v Zidanem mostu 31 %, v St. Gotardu 30 %.

Volilna razgibanost se je stopnjevala, v centrih so igrali rudarske godbe, na podeželju pa harmonike. Nedelja pa ni potekala samo v znamenju volitev, tega dne so odhajali naši fantje v JA, na redno odsluženje kadrskega roka. Zelo živahno in veselo je bilo v dolini, s petjem in vriskanjem so prihajali fantje iz okolice na zbirno mesto.

Bili borec naše hrabre jugoslovane

ske armade, je največja čast, obenem pa dolžnost vsakega državljanca naše Jugoslavije. Volišča so se oživljala, lepi pomladanski dan je tudi v naravi dal čutiti, da vstaja delovno ljudstvo, ki se strinja s politiko Osvobodilne fronte za boljše in lepše življenje ter pravičen mir. Prihajajo poročila, motorji bruljo, kurirji peš, vse je mobilizirano za čim boljše in uspešnejšo izvedbo volitev.

K dobri kurirski vezi so pripomogli naši motoristi, ki so se ta dan stavili na razpolago. Ob 11. uri se je že pričakovalo, če bo katero volišče doseglo 100 %, tega še ni bilo, pač pa so visoko narasli odstotki udeležbe, in sicer: v Trbovljah volišče v cementarni 76 %, volišče Doherna, kjer je kandidiral tov. Ribič Lojze, borec v NOV od leta 1941, ter nosilec partizanske spomenice, je doseglo že 70 %. Posamezni KLO pa so dosegli ob 11. uri sledeče uspehe: St. Lambert 46 %, Izlake 65 %, Radeče 30 %, Dole pri Litiji 22 %, St. Jurij pod Kumom 25 %, Vrhovo 25 %, Hrastnik 67 %, Marno 43 %, Zagorje 66 %. Posamezna volišča v Zagorju pa so volila do 11. ure takole: četrta volilna enota 88 %, druga volilna enota 78 %, prva enota pa 75 %. V Zagorju na četrti volilni enoti sta volili dve ženi, stari preko 80 let, ena izmed njih črne skrinjice sploh ni pogledala, druga pa je izjavila, da bo glasovala za tistega, ki ji bo dal moko. Zelo živahno je postajalo v Zagorju, po zagorski dolini so odnevali zvoki rudarske godbe in podarjali: »Ali si že volil?«

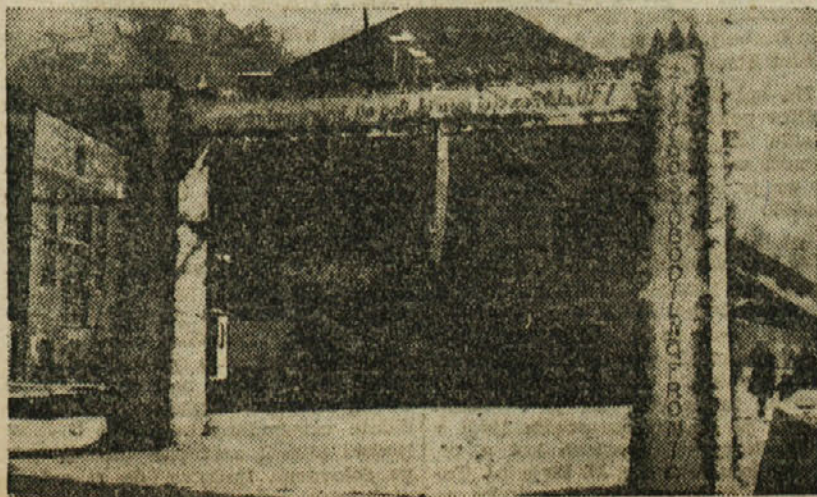
Ura je pokazala eno, ob pol dveh prihajajo rezultati, 100% je volila bolnica Trbovlje. Celotno Trbovlje, katero je imelo 22 volišč, je volilo 67 %, Zagorje ob eni uri 80 %, III. volilna enota, drugo volišče pa je doseglo že 100 %. Ob eni uri so volilci Hrastnika dosegli 79 %, Marno 75 %, Dol pri Hrastniku 65 %, Turje 72 %, Loke-Kisovec 66 %. V St. Juriju pod Kumom je prišla na volišče žena, stara preko 80 let, ter izjavila: Prvi kandidat je pravi, zato bom tudi njega volila.

Kazalec na uri kaže tri, popoldan se že nagiblje na četrto, rezultati prihajajo, Trbovlje je volilo 77 %, II. volilna enota že 95 %, III. volilna enota volišče 1. 89 %, Hrastnik ob 3. uri 85 %, Zagorje 84 %, Razbor 60 %, Loka pri Zidanem mostu 59 %, Breg 64 %, Dobovec 65 %. Število udeležbe narašča. V Zagorju je tretja volilna enota, drugo volišče doseglo 100. Samo še tri ure do zaključka, še je čas, da se omahljivcem dokaže, da je nas več kakor pa tistih, ki prisluškujejo glasovom Vatikana in deželi goljufivih dolarjev. V Zagorju je padel v oči volik lepak z napisom: glasovi iz Vatikana ne bodo premotili našega delavca, ki kuje bitko za plan, za boljšo in lepšo bodočnost. Popoldan ob štirih, lepo vreme je izvabilo gručo ljudi na zrak, godba igra preko zvočnikov, ki so razpostavljeni po trboveljski dolini, celo na Plevčakovem hribu in en zvočnik, razpoloženje je prav dobro.

Ura je pet, na gotovih voliščih čakajo zaanudnike. Na volišču v Trbovljah samo treh ni bilo, predsednik komisije se je jezil, češ, pa ne bomo prvi. III. volilna enota Hrastnik je dosegla 100 %, ostali pa so dosegli: Hrastnik 91 %, Marno 93 %, Turje 80 %, Trbovlje 91 %, 6. volilna enota v Trbovljah 99.98 %, XI. volilna enota 98.20 %, XIV. volilna enota 99.81 %, Izlake 98 %, Zagorje 92 %, Mlinše preko 90 %, St. Gotard 96 %.

Visoko zavest so pokazali v Dobovcu, kjer bolniki niso hoteli ostati doma, na volišče so jih pripeljali z vozom.

Volitve so šle h kraju, volilci so dali svoje glasove za najboljše kandidate. Kdo je najboljši? Zagorje, ki je imelo 99.22 % celotne udeležbe. Celoten rezultat za okraj je 96.19 % udeležbe, za Osvobodilno fronto je glasovalo 97.7 %, v črno skrinjico pa ni dosti padlo, samo 2.3 %. Nedeljske volitve so razgibale prebivalstvo okraja, ki je v celoti razumelo svojo dolžnost. Z udeležbo pri volitvah je prebivalstvo črnih revirjev ponovno dokazalo, da hoče graditi ljudsko oblast, v kateri pa naj bodo zastopani najbolj ljudje.

V Hrastniku so lepo okrasili volišča

Trboveljski delovni kolektiv je ponovno proglasil udarnike

Udarniki so ponos delavskega razreda, to zavest imajo delavci črnih revirjev, ki se vztrajno in neumorno borijo za prekoračenje norm in doseganje plana.

V nedeljo dne 14. marca t. l. je trboveljski delovni kolektiv proglasil 133 udarnikov. V dvorani Delavskega doma, kjer se je izvršila proglasitev, so se zbrali udarniki, rudarji, člani uprave rudnika, zastopnik mestnega odbora, predsednik zveznega tajništva rudarjev tov. Škrinar in zastopniki množičnih organizacij. Dvorana je bila okrašena ter z raznimi gesli poudarjala pomembno slovesnost. Najbolj pa je padla v oči mala zastavica z napisom: Naše sile se niso izčrpane. To zastavico si je osvojila s svojim neumornim delom mladinska številka 216 na vzhodnem obratu. Tudi ta številka je razglasila svoje udarnike. Slovesnost je otvoril predsednik sindikalne podružnice rudarjev Trbovlje tov. Okorn Viljem, ki je tudi sam štirikratni udarnik. Pozdravil je vse navzoče ter poudaril, da se danes udarniki borijo za dvig proizvodnje, kakor so se v času narodno osvobodilne borbe borili partizani, da uničijo sovražnika. Tem udarnikom, kateri danes proglašamo, bodo sledili novi udarniki. V imenu upravnega odbora sindikalne podružnice se je zahvalil vsem udarnikom za njihovo požrtvovalno delo, pozval pa je prvič proglašene udarnike, da si vzamejo za vzgled ostale tovariše rudarje, ki so že četrtil in petič proglašeni. Zastopnik uprave premogovnikov je vsem udarnikom čestital in jim želel, da ta delovni polet še bolj stopnjujejo. Pozval je vse udarnike, naj bodo tudi v bodoče s svojim delom vzgled vsem ostalim delavcem trboveljskega bazena.

Sindikalna podružnica rudnika Trbovlje je ugotovila med svojimi delavci, črnimi kopači 133 najboljših tovarišev, ki jih je tudi ob tej priložnosti nagradila za njihovo naporno delo.

Ponovni in novi udarniki so naslednji tovariši:

5 kratni udarnik: Dornik Matija.
4 kratni udarniki: Karlič Ivan, Gorišek Anton, Jerman Jože I., Zabkar Franc,

Trije bratje Dornik, trije udarniki. Prvi z leve strani je petkratni udarnik Matija, drugi je štirikratni udarnik Franc, tretji pa dvakratni udarnik Anton

Dornik Franc, Lapornik Silvo, Jamšek Adolf, Unetič Franc, Krejan Ivan, Drnovšek Ivan I., Gorjup Franc, Okorn Viljem, Izlaker Alojz.

3 kratni udarniki: Medved Franc, Lah Jože, Vidic Martin, Tomc Anton, Strašek Ivan, Grebenc Stanko, Pavšek Viktor, Ivšek Pavel, Zupri Matija, Lavrič Anton, Žilnik Jože, Pavlin Martin, Borštner Jože, Petek Alojz, Verdnik Jože II., Krašek Leopold, Koder Jože, Strmole Avgust, Leber Alojz, Sentur Stanko, Podrebršek Jože, Klemen Jože, Slapšak Matija, Hribar Feliks, Klančičar Jože, Kovarčič Stanko, Škof Ivan, Cirar Franc, St. Albin, Juvan Viktor, Bibič Ivan, Bačnik Albin, Podkrajšek Ivan.

2 kratni udarniki: Breznikar Ivan, Dornik Anton, Leskovšek Albert, Bajde Anton, Zunk Ladislav, Peklar Franc, Prosenec Alojz, Lukančič Franc, Zorko Ivan, Plajhnar Jože II., Gorišek Stefan, Borštner Hinko, Zaletel Julij, Garantin Avgust, Majcen Božidar, Planko Franc, Molnar Jože, Hribar Andrej, Erjavec Franc, Zunk Ernest, Lapornik Martin, Zupan Franc, Jajčnik Peter, Medvešek Alojz, Šinkovec Jože, Ažher Anton.

1 kratni udarniki: Česko Rudolf, Marinko Anton, Kostanjevec Anton, Gori-

šek Alojz II., Gračnar Stane, Gorišek Alojz I., Končija Avgust, Končija Stanko, Leskovar Franc, Temše Jože, Arh Ivan, Jerman Alojz, Slak Leopold, Znidaršič Viljem, Kopitnik Ludvik, Bizjak Franc I., Majes Franc, Kmetič Maks, Tršan Mirko, Dornik Ivan, Povše Franc, Pucl Matija, Skubic Ivan, Suša Jože, Bukovec Franc, Klopčič Jože, Godek Franc, Orač Marjan, Jagodič Leopold, Sušnik Ivan, Vengust Anton, Škof Anton, Zupančič Alojz, Dobršek Jože, Martinčič Franc, Klančičar Alojz, Potišek Franc, Železnik Franc, Kastelic Alojz, Brvar Leopold, Muster Matija, Petan Franc, Ovnič Leopold, Veligovšek Anton, Grebenc Ivan, Kepa Franc, Obrez Ivan, Vrtačnik Franc, Lajovic Ivan, Kočevar Leopold, Očepek Ivan, Kanduš Alojz, Bevc Pavel, Medvešek Alojz, Vozelj Vincenc, Sajevec Slavko, Česko Rudolf, Kostanjevič Miha, Dobovišek Avgust, Žlenik Anton.

Tov. Matija Dornik, kopač v vzhodnem obratu, petkratni udarnik, je prejel za nagrado 2500 din. Dornik je presegel normo kljub težki vročini — včasih tudi nad 30 stopinj — prvič za 53%, drugič za 85%, tretjič za 72%, četrtil za 68%, danes pa jo presega za 50%. Za njim pa ne zaostajata njegova brata Franc, štirikratni udarnik in Anton, dvakratni udarnik. Med trinajstimi štirikratnimi udarniki je Ivan Karlič, ki dela v trboveljskem rudniku že 34 let. Sindikalna podružnica trboveljskega bazena je razglasila še 33 trikratnih, 27 dvakratnih in 59 enkratnih udarnikov. Udarniki so prejeli nagrade kot priznanje za njihovo prizadevanje za delo in prekoračenje plana. Udarnikom je čestital k njihovi zmagi v imenu Zveznega tajništva rudarske industrije Slovenije predsednik tov. Škrinar. V svojem govoru je med drugim poudaril, da postajajo udarniki danes ti-

sti, ki s svojo zavestjo dajejo vse sile za gospodarsko osamosvojitve naše države. Naš udarnik — je dejal tov. Škrinar — pa danes ni samo človek, ki s svojim delovnim poletom utrjuje našo državo, temveč s svojo ustvarjalnostjo daje zunanji imperializmu in notranji reakciji. S svojo ustvarjalnostjo in s močnim delovnim poletom smo dokazali vsemu svetu, da ne potrebujemo nikakih Marshallovih načrtov in pomoči ameriških imperialistov, ki bi nas zasužnili. Naše delovno ljudstvo je dokazalo, da lahko ustvari samemu sebi takšno življenje, ki mu za njegovo delo pripada. Dvig naše proizvodnje, dvig naše blaginje, uspehi pri izvajanju petletnega plana, vse to je zasluga velikega delovnega zanosa naših delovnih ljudi, predvsem pa udarnikov — je končal tovariš Škrinar.

Proglasitev je bila končana, novi udarniki pa kličejo ostalim: pridite tudi vi za nami.

Novo postajališče na Vodah pri Trbovljah

Tik ob glavni cesti nasproti Gasilskega doma na Vodah je še pred kratkim stala baraka, ki je služila uslužbencem separacije, cementarne itd. za služaj raznih vremenskih neprilik v času ko čakajo, da jih odpelje vlak na delovišča.

Izgnila je stara Jugoslavija in z njo vred pred kratkim tudi ta baraka. Ob teh mislih sem gledal novo postajališče, kjer se zbirajo vsako jutro, opoldan in zvečer delavci in delavke rudnika Trbovlje, odhajajoče na delo za plan, za boljše življenje. Razine misli so mi rojile po glavi, težko je vse povedati, socialni čut do človeka — nekako zaničevanje do delovnega človeka se je videlo v tem. Danes ni tega več, narodni Jugoslavijske osvobodilni kapitalistični osvobodilci, ki so poznali le sebe. Vetsi je nov duh, nova država, ki nudi vse onim, ki skupnosti dajejo. Tako je prešlo že omenjeno delavstvo v znak hvaležnosti za delo ter s tem krepitvi in izboljšanju države tudi novo postajališče, ki je zgrajeno tako kot je človeku potrebno.

Mnogo je takih slavn (barak) in ljudi, ki so tudi stari in slabi kot je bila ta. Zato pa pojdimo s ponosom na delo, izpolnjujmo petletni plan in s tem odpravljamo vse kar je gnilega — starega in si postavljamo novo boljše, udobnejše človeku primerno življenje. M. E.

Iz naših volišč

Na dan volitev smo se izpred okrajnega poslopja kmalu zjutraj razpršili na vse strani. Treba je obiskati tudi najbolj oddaljena volišča v skritih gorskih vasi. Pot nas je vodila v Sv. Jurij pod Kumom, Dole pri Litiji, Dobovico, Rače, Vrhovno, Česče, Sv. Katarino in Gabersko. Da so bila ta volišča ponekod manj, drugje zopet bolj okrašena, prikazuje dejstvo, da so se volilci ponekod bolj ali manj pripravili za ta svečani dan. Pri tem se bi vprašali, koliko se je pa mladinska organizacija pripravila, da proslavi ta dan čim bolj svečano in da bo v pomoč volilni komisiji?

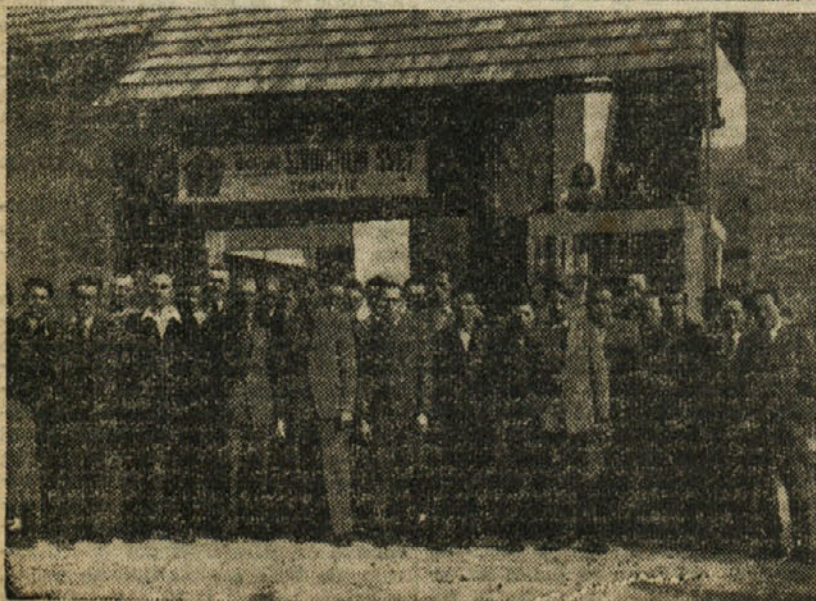
Na splošno se je rezultat na dan volitev pokazal ta, da mladina ni pokazala dejanske aktivnosti v sami pomoči za čim hitrejši potek volitev. To pa je bilo le v nekaterih volilnih enotah.

Ko sem pa popoldne prišel na KLO Zidani most, volišče II, me je pa naravnost presenetila vesela, udarna pesem mladine. Aktiv mladine v Zidanem mostu se je zavedel svoje velike dolžnosti, koliko lahko pripomore pri volitvah. Ta volilna enota je zelo obsežna in večina vasi je v hribih. Mnogo je starih, onemoglih ljudi v zakotnih gorskih vasi kot n. pr. v Suhadolu, V. Širje, M. Širje itd. Tudi ti ljudje bi radi volili, a kako na volišče. Tedaj je pa nastopila mla-

dina, ki se je razdelila na dva dela, vsak del je imel svoj kamijon in odpeljali so se z zastavami in s pesmijo, da pripeljejo na volišče naše najstarejše državljane. Tudi ti ljudje so opravili svojo državljansko dolžnost. Med njimi je bil 80 letni Knavs Franc, ki je ves radosten izjavil na volišču: »Skoraj sem bil prepričan, da ne bom mogel več voliti, a ta-le mladina — ta me je navdušila, da sem skoraj pozabil na svojo starost.« Zadovoljni so se zopet odpeljali na svoje domove z zavestjo, da so kljub svoji onemoglosti danes storili nekaj velikega za boljše življenje svojih potomcev.

Aktiv mladine v Zidanem mostu je s svojo požrtvovalnostjo in aktivnostjo mnogo pripomogel k uspehu volitev, zato pa zasluži vse priznanje in naj bo obenem za vzgled vsem ostalim aktivom v okraju, kjer se nekatere še vedno ne zavedajo, da je osnovna naloga mladine, da krepki ljudsko oblast in da tudi vso pomoč Osvobodilni fronti.

In ravno pri volitvah se je pokazala aktivnost mladine, ki pa je ponekod zelo šibka. Vse to pa potrjuje dejstvo, da naša mladina premalo študira, da je premalo seznanjena s samimi volitvami in ne ve, da ravno s tem, ko volimo naše najboljše kandidate osvobodilne borbe, ki bodo v ljudski oblasti zastopali interes vsega delovnega ljudstva, da si s tem utrjujemo našo oblast, naše gospodarstvo.

Volilskati udarniki

Z novatorstvom in racionalizacijo zboljšujemo naše tovarne

Premogovni sloji rudnika Trbovlje se naglo izčrpavajo in po sedanjih ugotovitvah bodo Trbovlje v deset do dvajset letih odigrale vlogo velikega premogovnega centra. Merodajni činitelji si že danes prizadevajo za bodočo čase Trbovljam zagotoviti obstoj in celo še večji razmah. Tudi tu se vidi dosledna načrtovitost, ki je znak novega časa ter se že danes predvidevajo vse možnosti, ki bi eventualno neugodno vplivale na razvoj kraja zaradi usihanja premogovne produkcije. Treba je najti nove vire zaposlitve in se je v tem oziru že pristopilo k racionalizaciji načrtov, ki so bili napravljeni. V te načrte spada tudi gradnja nove tovarne rudarskih strojev in aparatov, ki so nujno potrebni za rudarstvo cele države in katere je bilo treba doslej uvažati iz tujine. Bivša rudniška »Osrednja delavnica«, si je v teku desetletij pridobila pri popravljanju rudarskih strojev velike izkušnje in je zaradi tega najbolj poklicana, da prevzame iniciativo pri izdelovanju novih rudarskih strojev. Z ozirom na to se je začela izgraditev te delavnice, ki se je medtem preimenovala v »Centralne rudarske delavnice«. Gradnje so v teku, vendar pa CRD že sedaj izdeluje mnoge stroje.

V sestavo tovarne spada tudi mizar, ki danes oskrbuje novogradnje Zasavskih rudnikov s potrebnimi stavbno-mizarskimi deli. V bodoče namerava ta oddelek izdelovati poleg lesenih konstrukcij za žičnice tudi tipizirana okna in vrata za stanovanjske hiše rudniških kolonij. V tem oddelku se izdeluje tudi pohištvo za rudniške urade.

Elektro-oddelek CRD vrši generalne reparature elektromotorjev za vse rudnike Slovenije in je v preteklem letu popravil in previl preko 200 elektromotorjev.

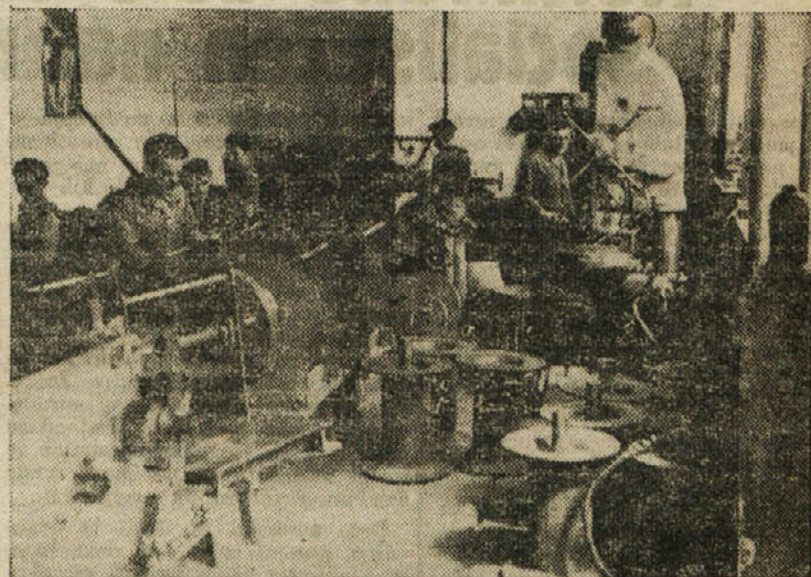
Rudarstvo potrebuje za svoje obratovanje tudi specialne aparate in se je pojavila velika potreba po njih. CRD je takoj tudi na tem polju pomagala s svojimi izkušnjami. Izdelala je hidrostatične tehtnice za do-

ločanje pepela in ker je rudarskim laboratorijem manjkalo analitičnih tehtnic, jih je začela izdelovati in so na lanskem razstavi v Trbovljah vzbujale občo pozornost. Potrebe so vedno večje in danes izdelujejo v tem oddelku še diferenčne manometre, higrometre in razne druge za rudarstvo prepotrebne naprave.

Oddelek na Guidi izdeluje jamske vagonete ter popravlja večje rudniške naprave.

Tovarna se šele gradi in bo v prvi petletki realiziran prvi del gradbenega načrta, vendar že danes, akoravno pod zelo neugodnimi okoliščinami, oskrbuje rudnike z najnujnejšim. Ves delovni kolektiv od vajence do upravnika si prizadeva rešiti naloge čim bolj in čim preje. Omeniti je, da CRD vrši vsa dela, katere je možno normirati, v normah Delavstvo te norme dosega in presega do 20 in celo čez 30%. Obrat ima 19 udarnikov, 7 novatorjev in 3 racionalizatorje. Ti tovarni s svojo pridnostjo in vzgladnim delom kažejo pot kolektivu, katero je treba hoditi. Med drugimi naj omenimo tu trikratnega udarnika in novatorja tov. Osredkarja Valentina, ki je s svojo zmožnostjo in pridnostjo vedno prednjačil pred vsemi in v nebroj slučajih s svojo iznajdljivostjo rešil težke situacije, ki čisto nastajajo v tako velikem obratu kot je rudnik Trbovlje. Nadalje naj omenimo novatorje: tov. Bizjak, Rak II, Leskovec, Pavšek, Gracar in ing. Jenčič, ki so s svojimi idejami pripomogli do lažje premostitve nastopajočih težkoč. Racionalizatorji tov. Tori, Umek in Fink so pripomogli k ugodnemu razvoju podjetja ter končno udarniki: tov. Rozina, Kalovček, Pistotnik, Filač, Barovič, Andrinek, Eržen, Dežman, Vrhunec, Borštnar, Pirc, Jamšek, Ocepek, Pajer, Hribovšek, Bigman, Grebene, Ložina in Plevnik, ki s svojo marljivostjo in udarnostjo pri delu utirajo pot bodoči tovarni.

Sindikalna organizacija je zajela vse delavstvo in nameščenstvo obrata in ima organizacijo članstva izvedeno

Oddelek za izdelavo dovlačilnih motal

stoodstotno. V sodelovanju z upravo si prizadeva reševati vse težkoče, ki se pojavljajo. Razen brige, ki jo ima organizacija z obratom kot takim, je vedno našla čas in imela razumevanje za vprašanja splošnega značaja. Udeleževala se je pomožnih akcij v kmečkih naseljih, ki so bila od okupatorja opustošena. Članstvo sindikalne organizacije CRD je žrtvovalo nebroj prostovoljnih brezplačnih ur v te svrhe in se je tudi sedaj odzvalo ter obljubilo pomoč pri gradnji zadružnih domov. Sklenjeno je, da napravi vsak član 20 prostovoljnih brezplačnih ur za dela pri gradnji domov. Na obratu se vršijo obratne konference, na katerih se rešujejo pereči problemi. Studijski sestanki in mladinski sestanki so redni, le pomanjkanje primernih prostorov težko zavira topogledno delo.

Želeti bi bilo, da se prosvetno in kulturno delo bolj poglobi, kajti kljub vsemu prizadevanju posameznikov vendar množičnosti dela na tem področju ni opaziti. Delovni kolektiv sicer vrši svoje poklicne dolžnosti, vendar odnos med delavstvom in podjetjem ni sodoben. Kdor se natančneje seznani s prilikami v CRD vidi, da večina delavstva še vedno gleda

na podjetje kot na nekaj tujega in so ob gotovih prilikah opaža celo neko neopravičeno nerazpoloženje. Menimo, da je sindikalna organizacija poklicana, da skuša to zlo čimprej odpraviti. Danes se mora vsak član delovnega kolektiva zavedati, da je podjetje last ljudstva in da je dolžnost vsakega posameznika, da gleda na procvit podjetja in pazi na ljudsko lastnino v vsakem oziru. Sindikalna organizacija naj ne bo le delilec raznih nakaznic in nagrad, temveč mora biti vzgojitelj delovnega kolektiva in mora z upravo vred čuvati interese podjetja, ki so tudi njeni interesi.

Naloge, ki se bodo v bližnji bodočnosti stavile CRD, bodo velike in le s skrajnimi naporji uprave in sindikalne organizacije bo CRD zmožna izvršiti vse naloge, ki se ji bodo stavile.

Delavstvo CRD je bilo vedno zavedno in je stopalo kot napreden kolektiv stalno v prvih vrstah trboveljskega delavstva. Tako je bilo v vsej preteklosti, na katero ta kolektiv lahko s ponosom gleda in uverjeni smo, da bo tudi danes, ko gradimo svojo bodočnost in prav posebno nadaljnjo bodočnost Trbovelj, stopil v prve vrste in se ne bo izneveril svoji tradiciji.

Tudi kolektiv apneničarjev dosega postavljene mu naloge

skem udarniku, pa kljub temu ne dremujemo. Kakor marsikje, bijemo tudi v našem obratu ostro borbo za dosego plana. Po normalni dela pri nas šele 53,27% delavstva. To so: nakladalci kamenja, kurjači, apnarji, izkladalci premoga. Pri premogu in nakladanju apna pri jačkovih pečeh so vključene v delo večinoma žene, pa ne da bi kaj zaostajale za moškimi, ob danih razmerah jih tudi prekašajo. Posebno pri izkladanju premoga, kjer so zaposlene 4 žene. Kadar je tam iz katerega koli razloga zaposlen moški, ve ta mnogo povedati o delu pri premogu, ali naše razkladalke se temu vedno le smeji. Za tete so pri nas predvidene velike gradnje, kakor silos za apno, 2 stanovanjske hiše, 1 jaškova peč, 1 veliki most, kateri naj bi vezal dva hriba med seboj, po katerem bi se dovažalo kamenje v peč. Naša največja želja pa je kopalnica. Omenjeno kopalnico so nam že obljubili v stari Jugoslaviji, pa takratni lastniki — upravniki našega podjetja so imeli vedno še preveč prostora v svojih torbicah, da so sproti odnašali ogromne profite od nas. Za nas so pa ostale le obljube. Sindikalna organiziranih delavcev je 100%, enako tudi naročnikov. Delavske enotnosti. Zelo povoljno deluje tudi naša menza. V njej so na hrani večinoma le samci, kjer imajo tudi stanovanje. Hrana je pri nas v vsem zasavskem bazenu najcenejša in kalorično najboljša.

Zelo pa smo ponosni na naše uspehe v produkciji. V mesecu februarju smo prekoračili plan za 22%.

Napovedali smo tudi dvomesečno tekmovalanje vsem apneničarjem v Sloveniji v sledečih točkah:

1. 35% izvršitev letnega plana;
2. izboljšanje kvalitete;
3. znižanje neopravičenih izostankov od dela;
4. znižanje proizvodnih stroškov;
5. zvišanje članov v sindikalni organizaciji;

6. kateri delavski kolektiv bo imel za časa tekmovalja največ kulturno-prosvetnih prireditev.

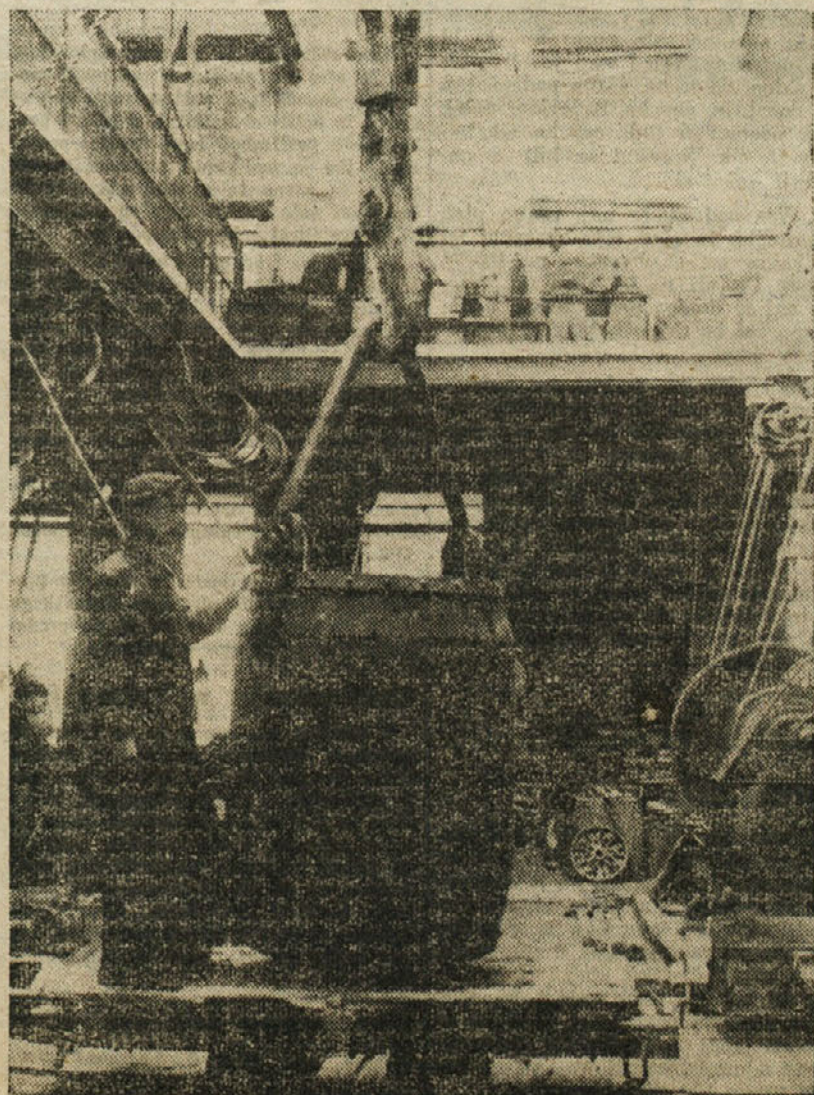
Točka 5 se upošteva pri naslednjih eventualno novih sprejetih delavcih.

Kakor v rudniku smo tudi v našem obratu ustanovili mladinske ševilke pri nakladanju kamenja.

Tov. Cvrtin Dušan in Horvatin Jože predstavljata št. 1, 2 pa Logar Pavel in Podbregar Jože pri katerih se že kažejo prvi uspehi.

Za pomoč demokratični Grčiji je prispeval naš obrat pol dne, kar znaša din 9.850.—, kakor tudi enako vsoto za fizikalni stadion, kateri so bo gradil v Zagorju.

Vsem apneničarjem v Sloveniji želimo mnogo uspeha v tekmovalju, da bomo na ta način naši domovini dali čim več potrebnega gradbenega materiala.

Obešalna priprava z vedrom za poglobljanje za jašek rudnika Velenje

Normirano delo omogoča socialističen način dela

Zasavski premogovniki so zaradi uveljavljanja pravih norm za delo osnovali pri svoji upravi odsek za norme. Ta odsek ima nalogo odrediti za vsako delo v Zasavskem premogovniku ono količino dela, ki jo mora vsak posameznik, vključen v petletni plan, izvršiti. Pri prekoračenju te količine dela, ki jo imenujemo normo pa mora poskrbeti, da za vsako tako prekoračenje tudi primerno nagradi, da zagotovimo našemu socialističnemu principu: vsakemu toliko, kolikor on daje skupnosti. Ta odsek je ob tesnem sodelovanju s sindikalnim forumom izdelal oziroma uveljavil v teku časa svojega delovanja že nad 40% potrebnih norm za različne vrste dela v rudarskem procesu. Naletel v svojem delovanju marsikje na odpor in na nerazumevanje, vendar so do sedaj uveljavljene norme pokazale svojo realnost in je ta odsek prepričan, da bo delovni kolektiv sprejemal tudi v bodoče norme z zadovoljstvom ko bo prišel delovni kolektiv do prepričanja, da je ravno norma in samo norma ono pravično merilo, ki omogoča delovnemu človeku, da je za svoje delo pravilno nagradjen in da samo na podlagi pravilno postavljene norme

lahko v socialističnem medsebojnem tekmovanju dosežemo in presežemo naloge, ki nam jih skupnost nalaga za izboljšanje skupnih življenjskih pogojev.

Ker pa imajo tudi drugi delovni kolektivi v rudarstvu iste naloge in tudi isto voljo za doseg teh nalog, manjka pa na terenu za to nalogo t. j. postavljanje norm izvežbanih kadrov, je po nalogu ministrstva za delo LRS osnovan pri upravi Zasavskih premogovnikov tečaj za normirce, t. j. one tovariše v rudarskem procesu, ki imajo nalogo pravilne in realne norme za vse posamezne vrste dela proučevati in jih uveljavljati.

Delo normirca je težko in odgovorno, poznati mora sam delo, katerega normira, mora poznati vse okoliščine, ki vplivajo na višino norme, na višino dela, ki ga lahko delavec v nekem predpisanim času izvrši, poznati mora vse lastnosti materiala v katerem in s katerim se neko delo opravlja, poznati vplive dela samega in orodje, s katerim se to delo opravlja. Vedeti pa mora tudi kako delo vpliva fiziološko na delavca samega in mora biti poleg tega sam prepri-

čan, da je samo normirano delo ono delo, ki omogoča socialističen, t. j. edino pravičen način dela.

Ker se pa nobeno delo ne da pravilno normirati brez pravilno izpeljane organizacije dela kar imenujemo racionalizacijo dela, mora normirce biti tudi v tem dobro podkovan.

Normirski tečaj, ki se vrši v Trbovljah za rudarsko stroko prvi v naši republiki ima ravno nalogo, izšolati normirce, ki bodo odgovarjali gori navedenim pogojem in s tem omogočili našemu rudarstvu uvesti pravilno racioniranje in realno normirano delo za čim lažjo in hitrejšo doseg oziroma prekoračenje petletnega plana.

Vse uprave rudnikov LRS so uvidele potrebo takega normirskega tečaja in odposlale od vseh slovenskih rudnikov za to delo najbolj zmožne tovariše. Upamo, da bo normirski tečaj v Trbovljah, ki traja od 1. do 27. t. m. dosegel 100% svoj namen in bodo s tem dokazali Zasavski premogovniki, da kakor pri dosegu petletnega plana, tudi na tem polju izpolnjujejo svojo nalogo napram skupnosti in državi.

Februarja je bil najboljši slovenski rudnik „Senovo“

V majskem tekmovanju slovenskih premogovnikov je zasedel prvo mesto v A skupini rudnik Senovo. Tekmovalna komisija, ki se je sestala na zveznem tajništvu v sredo 10. t. m. je na podlagi poročil tekmovalnih komisij posameznih rudnikov ugotovila zmagovalca na majskem tekmovanju. Tekmovalni seji so prisostvovali zastopniki vseh rudnikov in obiskovalci normirskega tečaja, ki se vrši za usposabljanje normirskega kadra v rudarski stroki. Prvo mesto v A skupini je zasedel rudnik Senovo, ki je prekoračil proizvodni plan za 3,5%. Proizvodnja po eni osebi je zvišana za 1,2%, visoko pa se je dvignila kvaliteta premoga, ki je zboljšana za 27,72%. Delovni kolektiv rudnika Senovo je razen navedenih rezultatov štedil tudi na surovinah, katerih je prihranil 14,66%, na pogonskem materialu pa 5,4%. Od vsega zaposlenega osebja dela na postavljenih normah 48%. Delovni kolektiv rudnika Senovo, ki je bil več mesecev pod planom, je treba pohvaliti, ker je v tem mesecu plan izpolnil in prekoračil, kar je zasluga boljše storitve na odkopih in izboljšanja delovne discipline, kar se opazi v tem, da ima delovni kolektiv samo 0,7% neupravičenih izostankov, zaradi bolezni 8,5%, upravičeno odsotnih je bilo 1,2%, skupno vseh izostankov 10,2%.

Delovne norme so bile na vseh delovnih izpolnjene. Proizvodni plan se je razbil na posamezne oddelke, posamezne delovne skupine pa so sprejele obveze. Po osvoboditvi ima delovni kolektiv rudnika Senovo v mesecu februarju najmanjši odstotek neupravičenih izostankov. Preskrba se vrši redno in zadovoljivo ter so delavci dobili v februarju več skornjev in obleke. Pohvaliti je treba ustanovitev mladinske brigade, v kateri dela 40 najboljših mladincev, ki so za vzgled vsem ostalim in ki stalno presegajo norme. Zboljšanje delovne discipline in pravilno pojmovanje delovnega kolektiva rudnika Senovo je pokazalo vidne uspehe in je zaradi tega tudi dosegel prvo mesto.

Drugo mesto je pripadlo rudniku Velenje, ki je proizvodni plan preseegel za 1,16%. Tretje mesto si je priboril rudnik Zagorje, ki je preseegel plan za 1,7%, ima pa večje

število neupravičenih izostankov, zato je dosegel le tretje mesto. Četrty je rudnik Hrasnik, ki je preseegel plan za 1,4%; neupravičenih izostankov ima 2%. Peto mesto je zavzel rudnik Trbovlje, ki je preseegel plan za 1,3%. Pri rudniku Trbovlje so v mesecu februarju nastale težave v tem, da ima premalo odkritega premoga. Kljub temu, da je plan preseegel, ima večje proizvodne stroške, zato se ni mogel uvrstiti na najboljšo mesto.

V skupini B je dosegel prvo mesto rudnik Zabukovica, ki je preseegel proizvodni plan za 9%. Proizvodnja na 1 osebo je zvišal za 7,8%. Na lesu se je prihranilo 11%, na razstrelivu pa 385%. Neupravičenih izostankov ima 1,4%, zaradi bolezni 6,8%, skupno 8,2%. Delovna disciplina se je v februarju delno poslabšala. Drugo mesto je pripadlo rudniku Liboje, ki je preseegel proizvodni plan za 5%. Tretje mesto je dobil rudnik Laško, ki je plan preseegel za 3,7%. Četrty je rudnik Pečovnik, ki pa ni dosegel plana za 6,7%. Rudnik Kočevje, ki je na petem mestu je sicer dosegel plan 100%, a ima po ostalih postavkah slabše rezultate, postal pa tudi ni posebnega poročila. Šesti v tej skupini je rudnik Kanižarica, ki tudi ni poslal popolnega poročila.

V skupini C tekmovalna komisija ni mogla ocenjevati, ker ostali rudniki, razen rudnika Črna-Kaolin niso poslali poročil. Rudnik Črna-Kaolin pa je preseegel plan za 6,8%,

Kulturno prosvetno življenje trboveljskih rudarjev

Kulturno-prosvetno življenje trboveljskih rudarjev se je v zimskih mesecih zelo poživilo. Pri upravnem odboru podružnice je postavljena komisija za kulturo in prosveto, isto tako pri vseh pododborih, ki imajo redne skupne sestanke. Da se pa prosvetno življenje še bolj poglobi, bo treba še večje aktivnosti v pododborih samih.

V okviru rudarske podružnice obstoja 16 šudijskih krožkov, katere poseča preko 300 obiskovalcev. V krožkih študirajo aktualne članke. V mesecu februarju je bila dobro obiskana

in s tem tudi dobil 1. mesto v tej skupini. Tekmovalna komisija je na podlagi vseh rezultatov sprejela važne sklepe, predvsem v vprašanju organizacije mladinskih številk in njihovega mesečnega ocenjevanja. Med drugim so ugotovili, da podružnica rudnika v Trbovljah sploh ni poklicala na sejo tekmovalne komisije mladinske komisije, kaj se, da bi o tem razpravljala. Šele na pobudo tajništva Zveze rudarjev se je sklenilo, da se v bodoče pošlje obvezno vabilo na tekmovalno komisijo tudi mladincem. Ugotovili so, da tudi ostale tekmovalne komisije po rudnikih Slovenije niso posvetile vprašanju tekmovanja mladine tiste pozornosti, ki bi bila potrebna. Vsi tega je bil sprejet sklep, da mora vsaka podružnica, ko ocenjuje uspehe rudarjev, poleg tega ocenjevati tudi uspehe mladinskih števil. Sprejeti so bili še naslednji važni sklepi.

1. Vse podružnice naj vodijo plan o poročilih in med tekmovanjem tako kakor so se obvezale, ne 100%, ampak 101 ali 102%. Plan proizvodnje naj se dosega preko tedna, nedelja pa naj bo za počitek in za popravila v jami.

Vse sindikalne podružnice morajo stremeti za tem, da se podpišejo obveze od upravnika pa do zadnjega delavca. Do vsakega 10. v mesecu morajo biti tekmovalna poročila na zveznem tajništvu, ker le tako se bo lahko pravilno ocenjevalo uspehe posameznih rudnikov. Povsod, kjer se niso uvedeni razni strokovni tečaji, se morajo pričeti takoj, ne pa, kakor se je dogajalo, da so posamezne podružnice proglaševale udarnike tudi za pol leta nazaj.

Ljudska univerza, ki je imela dve predavanji, isto tako je bil dobro obiskan teden tehnike. Premalo pa je zanimanja za večerno gimnazijo, katero obiskuje samo 19 tovarišev in tovarišice od rudarskega sindikata. Z namenom, da se vzgoji čim več kadra, so se pričeli za rudarje razni tečaji, kopaški tečaj, učno kopaški tečaj, pazniški in streliški tečaj, električarski, kovinarški in administrativni. Vse tečaje poseča preko 180 udeležencev.

Na kulturno-umetniškem sektorju je dramska skupina izvedla igro, »Izpit

za življenje, katera je v celoti odlično uspela. Dramska skupina ima v načrtu v tej sezoni še šest iger. Proslave, ki so se vršile v počastitev Franceta Prešerna in Sovjetske armade, so uspelo zadovoljivo.

Delavska godba je uspešno izvršila svoj redni letni koncert z bogatim programom. Mladinski pevski zbor in novi mešani zbor je dobil svoje prostore, zanimanje za novi pevski zbor pa ni zadovoljivo. Trbovlje bi iz svojih talentov lahko imele močan pevski zbor, kar je tudi potrebno za tako velik center. V sklopu rudarske podružnice obstoja šest rdečih kotičkov, in sicer vsi na delovnih mestih. Za vsaki kotiček je rudarska podružnica nakazala znesek 3000 din za nabavo knjig in potrebnega materiala. Najbolj pridno posegajo po knjigah delavci na jasku III. Težkoče za organizacijo rdečega kotička so na Zapadnem obratu, kjer še nimajo primerne prostora. — V vseh kotičkih so knjižnice, poleg teh pa obstoja centralna knjižnica, ki ima preko 2000 knjig. Delavsko enotnost, Zasavski udarnik, kakor tudi ostalo časopisje dobiš v vsakem kotičku.

Ljudska univerza v Trbovljah

Dne 23. marca t. l. je bilo v okviru Ljudske univerze v Trbovljah predavanje o vprašanju borbe grške demokratične armade, katero je izvajal član izvršnega odbora OF tov. Stopar.

Zal pa moram ugotoviti, da je šibka udeležba na tem važnem predavanju jasno pokazala, kako malo zanimanja ima ljudstvo Trbovelj do Ljudske univerze in njenih predavanj, katerih osnovna naloga je, da seznanijo ljudstvo z političnimi dogodki doma in v svetu, ga vodi k pravilnemu razumevanju nove gospodarske ureditve. Marsikdaj se pojavi kakšno vprašanje kot n. pr. o tretji svetovni vojni. To vprašanje se rešuje šestkrat v kaki gostilni ali pa v skupini žensk na kakem dvorišču, katere pridejo končno do zaključka, posebno zadnje dni, da bo vojna sigurno, ker so odpoklicali toliko naših fantov.

Tako reševanje je povsem nepravilno, ker se niso vsi poučili o svetovnih političnih dogodkih, o naši notranji gospodarski in politični ureditvi, o hrabri borbi grških partizanov in o moralni pomoči, ki jim jo nudijo vsi napredni narodi sveta. In ravno ta nepoučenost privede šestkrat naše ljudi v napačne zaključke, ki so šestkrat zelo reakcionarni.

Če bi se pa trboveljski narod bolj množno udeleževal raznih gospodarskih in političnih predavanj, ki jih nudi Ljudska univerza in v diskusiji rešil razna nejasna vprašanja, bi pa bilo manj praznih klevet, ki kvarno vplivajo na ves napredek delovnega ljudstva. Tovariš Stopar nam je v svojem predavanju dovolj jasno prikazal oz. razjasnil vprašanje o tretji svetovni vojni, katera je nemogoča, za kar garantirajo številni argumenti. To bi moral slišati sleherni mladinec, član sindikata ali pa članica AFŽ v Trbovljah.

Zaželeno je, da bomo na bodočih predavanjih napolnili dvorano Delavskega doma do zadnjega kotička in po predavanju živahno posegli v diskusijo.

Gostovanje v Trbovljah

V nedeljo 14. marca je v Trbovljah gostovalo kulturno umetniško društvo Hinko Smrekar iz Ljubljane, katero nas je presenetilo s svojimi izvajanjem. Privedev se je vršila v Delavskem domu ob dobri udeležbi. Poleg pevskega točka je žel največ priznanja pionirski zbor godbenikov na pihala, ki je s svojimi izvajanjem navdušil poslušalce. Trboveljsko ljudstvo si še želi sličnih prireditev, katere sužijo povezavi med mestom in deželo.

Postavimo tak združni dom, da bo ustrezal gospodarskim in vsem drugim krajevnim potrebam

Preskrba na vasi je odvisna od stalne kontrole zadružnikov

Z uvajanjem nove uredbe o preskrbi prebivalstva v življenje bodo morale naše reorganizirane zadruge spremeniti dosednji način trgovanja ter preiti v sistem nove trgovske politike ter postati glavni gospodarski in stabilni faktor na vasi.

Novo uredbo o vezanih cenah ter vezanih obrokih za garantirane oskrbovance se mora dvigniti življenjski standard našega podeželja in industrijskega prebivalstva, istočasno s tem pa se mora dvigniti tudi kmetijska proizvodnja. S tem, ko se je v vsaki vasi zadruge osamosvojila in nima več starih centralističnih tendenc, je zadruge omogočeno in istočasno poverjeno, da skrbi za redno in pravočasno oskrbo svojih članov zadruge. Današnja trgovina je v nasprotju s starim načinom kontingiranja ter stremi za tem, da si naša trgovska podjetja iz predvidenih potreb območja svojega kraja iščejo tržišča za nabavo industrijskih artiklov, ki se v tem območju proizvajajo. Zato je potrebno, da naša zadružna trgovinska mreža ne ostane samo maloprodajalec tistih artiklov, ki jih je redno mesечно do danes prejela od okrajnega trgovskega podjetja, ampak morajo skrbeti, da si sami nabavijo artikole, ki so vasi potrebne, to so artikli, ki bodo dvignili našo kmetijsko proizvodnjo. Polnoma razumljivo je, da nikakršne centralne nabave blaga za celoten okraj, kakor se je to vršilo do sedaj, niso bile v skladu s potrebami potrošnikov, ker smo videli konkretno, da v gotovih trgovinah že več mesecev leži blago n. pr. trikotaža, po kateri tam ni povpraševanja, dočim leži neizkoriščeno drugje metrsko blago, ker so prejeli istega preveč itd. To staro gospodarstvo je samo zaviralo naše gospodarstvo in ni bilo nikdar v skladu s povpraševanjem in potrebami potrošnikov.

S tem pa, ko danes pristopamo k tej decentralizaciji zadruge in bodo zadruge samostojno vodile trgovinska in gospodarska vprašanja vasi, bo popolnoma nemogoče, da bi se dogajale še slične nepravilnosti, če bo poslovanje pravilno in bodo imele zadruge pravi čut do potrošnikov — čut odgovornosti do delovnih ljudi. S 15. marcem je v veljavi nova uredba o vezanih cenah ter nov način odkupovanja kmetijskih artiklov, zadruge na vasi je odgovorna, da nudi že takoj prvega dne kmetom artikole, ki jih potrebujejo na svojih posestvih ter za svoje družine. Jasno pa je, da je zadruge zadolžena na tem, da se nabave pravočasno izvršijo in da ne čaka več na neke slučajne kontingente okrajne poslovne zveze ali okrajnega magazina. Kmet, ki proda zadruzi kmetijske pridelke, katere predpisuje uredba za odkup o vezanih cenah, je upravičen, da že 16. marca zahteva v zamenjavo oz. za nakup z boni pripadajoče mu blago in če tega zadruge še nima, bi padla krivda na zadruge same, ki so morda zavlačevale svojo decentralizacijo. Industrijskih proizvodov je danes na razpolago po vezanih cenah in za tiste artikole, ki jih uredba predvideva za odkup po vezanih cenah na trgu dovolj, potrebna je samo kontrola potrošnikov, če se distribucija pravilno in pravočasno izvaja. Bojazen, da ne bo mogla plačevati vas svoje poslovdje, je odveč, kajti ne smemo skrbeti za na-

meslitev poslovdje, ampak za pravilno in pravočasno oskrbo potrošnikov. Tudi napačno gledanje decentralizacije zadruge je treba odpraviti na vasi na ta način, da se pregleda način dosedanjega trgovanja in vsakomur lahko postane jasno, da je nujno potrebna v vsaki vasi zadruge. Ker le vaščani do vaščana vidita svoje potrebe in jih istočasno tudi krijeta s potrebnimi nabavami, s katerimi naš trg razpolaga. S tem pa bomo odstranili tudi dosedanje zastajanje blaga po terenu, kar škoduje prebivalstvu kakor celotnemu našemu gospodarstvu.

Niso pa s tem naloge zadruge še izvršene, če samo trgujemo po vezanih cenah in garantirani preskrbi, ampak mora zadruge v vasi skrbeti za dvigovanje gospodarske dejavnosti, za kar imamo do danes le malo konkretnih primerov. Če pogledamo samo preskrbo semen za našega kmeta, vidimo, da zadruge tega vprašanja niso reševale kot bi morale, zato imamo tudi na terenu danes pomanjkanje teh semen kljub temu, da so obstojale vse možnosti nabav, nabave iz sosednjih vasi in KLO. K tej nalogi morajo zadruge odsej pristopiti z resnostjo in že sedaj spomladi spremljati setveno kampanjo ter kontrahirati semen s kmetovalci, kakor tudi vršiti lokalno zamenjavo. Dvigniti kmetijsko proizvodnjo je možno samo takrat, kadar ima kmet dobro seme, ki ga bo morala nabaviti bodoča zadruge.

Prebivalci naj že danes vprašajo zadružne odbore po vaseh, v koliko so s posameznimi kmeti izvršili pogodbe za nakup semen jeseni, poleg tega pa mora zadruge tudi ljudem objasniti, kakšni so pogoji za pridelo in odkup semen za kmeta. Prav sedaj je nujno potrebno, da

istočasno s planskim razvojem naše industrije skrbi naše zadružništvo tudi za planski razvoj našega kmetijstva. Naš kmet je zainteresiran na prodaji po vezanih cenah, jasno pa je, da mora naš kmet tudi biti seznanjen, kaj lahko po vezanih cenah nabavi, in ko bo videl, da se mu nudijo tisti predmeti, ki jih rabi za dvig svojega gospodarstva, bo zainteresiran še bolj in bo urejeval svoje posestvo tako, da bo iz njega čim več črpal in pripomogel k celokupnemu razvoju našega gospodarstva.

Izvajanje vsega tega novega sistema trgovanja pa je odvisno od dosledne kontrole samih potrošnikov. Vsak prebivalec vasi mora vedeti in spoznati uredbo ter vedeti, kaj mu pripada, kdaj mora to prejeti in kdo mu to izda. Vse te stvari mora svojim zadružnikom ali vaščanom objasniti naša novo postavljena zadruge, ki je zato odgovorna pred svojimi zadružniki, t. j. potrošniki, istočasno pridelovalci. Dolžnost vsakega člana zadruge pa je, da nepravilnosti, ki se dogajajo v zvezi z novo uredbo, takoj obvesti merodajne faktorje, ki so stvar dolžni pregledati in jo razčistiti. Zavest vsakega državljanca mora biti osredotočena na našo osnovno nalogo, t. j. na dosledno izvajanje uredb, pravočasno preskrbo prebivalcev, kar je osnovni pomen za razvoj naše gospodarske dejavnosti.

Potrebno bi bilo omeniti še to, da mora vsak kot skupnost skrbeti za to, da te zadružne trgovine ne bodo v najslabšem prostoru v vasi. Kajti kulturni človek hoče tudi kulturno živeti, kulturno prodajati in kupovati. Zato naj nas skupno vodi misel, da poleg potreb dviga gospodarskega dela, pristopamo k čim hitrejši gradnji zadružnih domov. D. L.

Tekmujmo pri gradnji zadružnih domov

Lepo vreme omogoča, da je akcija za gradnjo zadružnih domov v trboveljskem okraju poživela. Največjo aktivnost so doslej pokazali Zidani most, Mlinše in Dole pri Litji.

Zidani most: V Zidanem mostu so znašli pristopiti k delu ter se že kažejo vidni rezultati. Članice AFŽ so delale pri gradnji zadružnega doma 146 delovnih ur. Mladina 135 delovnih ur, pionirji 139 delovnih ur, delovni kolektiv kurilnice 85 delovnih ur, kolektiv železničarske sekcije 60 delovnih ur. Do 15. marca 1948 je bilo narejenih preko 600 delovnih ur, izvoženo in izkopano neuporabnega materiala 175 m³. Pripravljanje zidne opeke, katero so izkopali iz ruševin so pripravili na gradilišču 6700 komadov cele opeke, 5450 komadov polovične opeke.

Na gradilišču je peska 10 m³ in starega lesa 5 m³. Delo pri gradnji zadružnega doma postaja vedno bolj živo in in kakor dosednji rezultati pokažejo, bo Uprava gradilišča v Zidanem mostu za mesec marec skoraj gotovo osvojila prehodno zastavico.

Mlinše: V Mlinšah je dokončno urejeno vprašanje zemljišča, katerega je lastnica brezplačno podarila. Načrti so se nekoliko izpremenili, čim pa bodo odobreni pričnejo s kopanjem temeljev še ta mesec. Do se-

daj se je delalo na pripravi peska, kamenja, pripravi lesa in dostavljanja istega na gradilišče. Na gradilišču imajo že 11 m³ lesa, 56 m³ peska, 35 m³ kamenja, pripravljenega pa imajo še 59 m³ lesa, 50 m³ peska, in 10 m³ kamenja. Pri dosedanjem delu je pokazala največjo aktivnost mladina in pa člani sindikata iz Zagorja, ki bodo s prostovoljnim delom pomagali pri gradnji zadružnega doma v Mlinšah.

Dole pri Litiji: V Dolah pri Litiji pravijo vaščani, da hočejo biti prvi. Tako kakor so napovedovali bodo tudi izvršili, do bo do 27. aprila dom pod streho. Po dosedanjih pripravah, čiščenju ruševin in pripravi gradbenega materiala je narejenih preko 500 delovnih ur, katere so izvršili člani osvobodilne fronte, pionirji in članice AFŽ. Delno imajo les že na žagi, nekaj pa na gradilišču.

Zidno opeko imajo že na gradilišču, dočim imajo strešne opeke samo 2000 komadov. Prav pridno se dela na pripravi apnenice katere bodo do konca meseca zagorele. Pri apnenicah jih je hotel ovirati tov. Zgone kateri je strokovniak za apnenice. Mislijo je, da brez nje ne bo šlo, vendar bodo apnenice v Dolah za zadružni dom zagorele. Poleg tega na bodo imeli še ostali kmetje prepotrebno anno za obnovo njihovih gospodarskih poslopj.

V drugih krajih trboveljskega okraja se sicer dela na pripravah, ni pa kakšne večje aktivnosti pri delu. Najbolj neaktivna je uprava za gradnjo zadružnega doma v Radečah, kjer delo ne gre nikamor naprej. Če ne bi bilo mladinskega aktivna bi še to ne bilo narejeno kar je dosedaj pripravljenega materiala.

Iz št. Jurija pod Kumom

Graditev zadružnih domov in decentralizacija zadruge je prebivalstvo v območju KLO-ja št. Jurij pod Kumom precej razgibala. Ljudstvo je sicer počasi, toda smotrno razumelo svoje naloge. Sestanki v zvezi z zidanjem zadružnega doma so potrdili, da je ljudstvo pripravljeno storiti vse. Za gradnjo zadružnega doma so zbrali že precej lesa. Kmetje bodo prostovoljno navozili ves pesek in kamenje. Samo mladina se je obvezala za 5000 delovnih ur. Poleg tega pripravljajo prireditve, katere čisti dobiček je namenjen v korist zadružnega doma. Za mladino ne zaostajajo pionirji. Tudi oni so se obvezali za 1100 delovnih ur. Prav tako se pridno pripravljajo na prireditve.

S skupnim delom upamo, da bo do letošnje jeseni zadružni dom dograjen in tako bodo kmetje lahko vskladičili svoje poljske pridelke.

Dopis iz Dol pri Litiji

V Dolah pri Litiji se je reorganizacija zadruge že izvršila in v zvezi s tem ustanovitev raznih odsekov.

Imajo že ustanovljen lesni in sadjarski odsek, pri ustanovitvi živinorejskega odseka pa so nastale težkoče, ker je popreje bila živinorejska zadruge združena skupno s št. Jurijem pod Kumom.

Prejšnji tajnik Mercina, ki je vodil posle zadruge, je vršil razne manipulacije, tako da imamo danes neprilike.

Blago po vezanih cenah je na razpolago in se je prodaja že pričela.

Nastajajo pa težkoče, ker obstoja samo zadruge, ki prodaja predmeto po vezanih cenah samo tistim, ki oddajajo svoje pridelke.

Na ta način uslužbenecem, učiteljsstvu, kočarjem ni mogoče kupiti soli, petroleja, tobaka, ker imajo te artikole samo po vezanih cenah, druge trgovine pa ni v kraju. Od strani prebivalstva je predlog, da se pri zadruzi ustanovi odsek, ki bo imel vse predmete tudi za splošno prodajo. Prav pridno že grade zadružni dom, kjer bodo potem nadomestili trgovske prostore.

Zbirajmo kožo domačega zajca

V naši klobučarski industriji potrebujemo ogromne količine zajčje dlake za izdelavo prvovrstnih klobukov. Zato moramo leino uvažati iz inozemstva velike količine zajčjih kož, medtem ko na drugi strani pri nas doma gredo dnevno v izgubo ogromne količine tega materiala vsled neorganiziranosti odkupa teh kož. Da te nepravilnosti docela odstranimo, je naša dolžnost, da zainteresiramo posebno našo mladino in gospodinj, da pričnejo z gojitvijo čim večjega števila kuncev, ki prav nič ne povečajo pri hiši stroškov, ampak jih lahko krmimo z običajnimi odpadki oziroma uporabljamo krmila, ki so na razpolago. Posebno veliko vlogo bi pri tem lahko odigrala mladina v naših centrih, ki bi po vzorcu LMS v Mostah organizirala majhne farme, kjer bi pionirji lahko gojili zajce s pomočjo učiteljsstva ter selekcionirali zajčjo pasmo. Ravno tako je naloga učiteljsstva, da pokrene široko akcijo med učenci za to, da se pričnejo, kjer koli je možnost, gojiti domači zajci. Dejstvo je, da se od strani učiteljsstva in mladinskih organizacij vse premalo sprovajajo v življenje tako važne gospodarske akcije. Takoj je treba pristopiti k reji kuncev in zbiranju kož domačega zajca, katere se oddajo poslovalcem kmetijskih zadrug ali pooblaščenim odkupnim podjetjem. Cena zajčjim kožam je dinarjev 16, 8 in 4, dočim cena kožam divjega zajca dinarjev 24, 12 in 6 za kg, odvisno od kvalitete. Akcija za zbiranje kož domačega zajca ne sme biti kampanjska — kratkotrajna, ampak mora biti trajna, kajti le s tem bomo dosegli uspehe pri zbiranju kož domačega zajca.

Novi sistem vezanih cen bo okrepil kmetijske zadruge, ki bodo postale močnejše posrednice za povezovanje kmetov v našo celoto. Kampanja za gradnjo zadružnih domov dobiva s tem novo vsebino: kmetje se bodo pri tem prepričali, da si država z vsemi silami prizadeva, da bi se kmetijska proizvodnja čimbolj povečala, da bi čimbolj razvila napredek naše vasi. Miha Marinko

Zagorski rudarji za združne domove

Kakor da so vsi naenkrat v Zagorju in okolici spoznali, kako koristni bodo ljudski združni domovi, tako so pričeli aktivno delati, iskati primerne prostore, zbirati načrte in že zaskečati v ledno za temelje.

Kje neki bi gradili, ako tudi ne v okolici industrije v premogarskem centru Zasavskega bazena. Strela, aktivisti v Zagorju so pač obremenjeni, toda tako aktivni pa menda že zlepa niso bili kakor prav za izgradnjo združnih domov. Pa bi si kdo mislil, da smo res taki in zmožni prikazati, kako je stvar pametna. Ali bodimo iskreni, sprva so kmetje to akcijo podcenjevali, ko pa so ob zimskem tednu stvar sami doma preuhtali in ko so uvideli, da bo združni dom njihov gospodarski in kulturni dom in pa ko je menda poč vsak posameznik predelal tretjo ceno — vezane cene, aha, potem pa smo čuli ko pridemo z vrhov v doline: »V št. Gotardu se ta teden prične, v Čemšeniku so bili zelo živahni in se bo dom gradil, v Izlokah se pa že gradi se oglasi tovariš, ki je pravkar prišel s terena. No, še bolje je pa v Mlinšah, tam so bili domačini kar jezni, ko je zapadel sneg, ko je zima še z repom pomigala in pokrila že prve temelje doma.

V okolici Zagorja se bo letos, oziroma se gradi kar pet združnih domov in bodo prav vsi letos gotovi, za to nam jamči živahno zanimanje med domačini, kjer se domovi grade in pa živahno zanimanje med prebivalstvom revirja Zagorje. Naši kmetje to pot tudi čutijo, da niso sami, da pomagajo pri urejevanju boljšega življenja delavcev iz doline. Kar pogledamo obveze, katere so si zadali za-

gorski rudarji za izgradnjo združnih domov v letošnjem letu: Podružnica rudarjev je na svoji redni seji razpravljala, koliko prostovoljnih ur bi bilo mogoče darovati iz strani celotnega kolektiva za gradnjo domov; padli so različni predlogi, nakar je bil sklep, da bomo dali vsega 8000 delovnih ur. Ko pa smo prešli še na posamezne obrate in dalje na posamezna delovišča med delavce, pa je bil sklep 8000 prekoračen. Samo eden najmanjših obratov, to je zunanji, bo majhen jamski obrat Podstrana bo dal 6514 prostovoljnih delovnih ur, prikladnosti, n. pr. nekateri bodo lahki dal 3568 prostovoljnih ur, obrat Kisovec bo dal 5444 prostovoljnih ur in 3110 din v denarju, strojni obrat bo dal preko 2600 ur. Istotako bo kolektiv obrata Kotredež daroval v delovni sili preko 6000 ur. Same obveze posameznih rudarjev, kovinskih, zidarskih in lesnih profesionalistov kakor tudi nameščencev kažejo visoke številke tudi celo do 150 delovnih ur. Skoro ni tovariša, ki se ne bi zavezal za 4 ure, največ pa je darovalcev po 16, 20 in 40 ur.

Kar se tiče, kje se bodo izvrševale delovne ure, je rečeno po potrebi in prikladnosti, n. pr. nekateri bodo lahki pri nabiranju stare opeke, pri podiranju starih nerabnih objektov v dolini, drugi na licu mesta pri domu, tretji v delavnici pri gradnji oken i. t. d.

Vsi kmetje, ki bodo kolektivno izgradili svojo lastno skupno in moderno stavbo, bodo imeli v jeseni pravcati ponos in gospodarsko nujnost že v uporabi, naš rudarski delovni kolektiv in v njim vsak posameznik pa s svojo delovno udeležbo zgodovinsko zaslugi.

J. B.

Mladi rudarji iz Hrastnika so sprejeli obveznosti

Učenci rudarske šole v Hrastniku so sklenili, da se čimbolj aktivno udeležijo gradnje združnih domov.

Dan mladinskih brigad, kateri se je vršil v Hrastniku, so proslavili na ta način, da so mladinci iz rudarske šole, delali na gradnji združnega doma v Praprotnem. Od 6. ure do 10. ure so delali mladinci ter prepečljali 1000 samokolnic materiala 20 m daleč.

Ob 10. uri so dokončali in skupno odšli na posvet mladinskih brigad z godbo in zastavo naravnost v Hrastnik.

Na posvetu pa so sprejeli obvezo, da bodo v času počitnic vsi odšli na gradnjo novega Beograda. Vsem mladinskim četam področja Hrastnik pa so napovedali tekovanje kdo bo čim več naredil pri gradnji združnih domov.

Kako so pričeli z gradnjo po drugih okrajih 400 ljudi se je udeležilo začetniških del za gradnjo združnega doma v Radencih

Preteklo soboto, ko je ležal še sneg, so začeli v Radencih prva pripravljala dela za izgradnjo združnega doma z izkopavanjem gline za opeko. Delo so pričeli na slovesen način. Na delovnem prostoru se je zbralo okrog 400 ljudi, člani sindikata, tukajšnji tečajniki in ostalo prebivalstvo. Tovariša Brvar in Parič sta govorila o združništvu in o pomenu združnih domov. Nato sta pričeli z delom I. brigada sindikata ter I. mladinska brigada. Po zvočnikih so odajali ves spored ter potek dela in tehnična navodila. Ker je lepo vreme, delo hitro napreduje. Za izkopavanje

gline je urejenih po 20 delovnih brigad. Vsaka brigada dela po dva dneva mesečno. Udeležba pri prostovoljnem delu je 100 odstotna. Kmalu bo pripravljene toliko gline, da bodo lahko izdelali 300.000 do 400.000 zidakov. Čim bo gline dovolj, bo dala okrajna opekarna na razpolago stroj za izdelovanje opeke. Delo gre po načrtu in pod strokovnim vodstvom. Sporedno s kopanjem zbirajo drva za žganje opeke ter kopljejo pesek. Načrt je tudi že izgotovljen ter je bil predložen okrajnemu odboru za gradnjo združnih domov v odobritev.

V Sežanskem okraju je Komen najboljše organiziral priprave za gradnjo združnega doma

Prvo nedeljo v marcu so v zgodnjih urah na Krasu oživila gradilišča, na katerih bodo že jeseni stali novi združni domovi. Na vseh cestah so plopolale trobojnice, za njimi pa so korakali stari in mladi na delo. Mnogi so se pripeljali tudi v kamionih. Sežanci so v nedeljo kopali in pripravljali gradivo. V vasi Povirje, nekaj kilometrov od Sežane, so odprli

nov kamnolom in do njega zgradili pot. Ena skupina je lomila kamenje, druga je rušila bunker, tretja pripravljala les za apnenico in vozila gradivo na gradilišče.

Najbolj živahno pa je bilo v Komnu, kamor je domačinom prihitela pomagat tudi četa krepkih Branov. Komen so požgali Nemci leta 1944 in še danes je vas prav za prav v ruševinah. Preteklo nedeljo so podirali ruševine, odbirali gradivo in ga prenašali na obsežno stavbišče na najlepšem položaju na vrhu vzbočine, kjer stoji Komen. Kopali so tudi že

temelje in ravnali prostor okrog bodočega združnega doma.

Na tem gradilišču je v nedeljo delalo 500 ljudi. Ob zaključku dela so imeli majhno, a vendar pomembno svečanost. Kolektivu tega gradilišča je sekretariat OP za sežanski okraj izročil prehodno zastavico, ker je do tega dne med vsemi izvedel najboljšo organizacijo dela in znal razgibati največji odstotek prebivalstva. Pokazal je tudi najboljši rezultat opravljenega dela.

Tudi na ostalih gradiliščih širom Krasa je bilo preteklo nedeljo zelo živahno. Povsod so izrabili skoraj poletno vroč dan in so prišli za dober korak bliže zastavljenemu cilju: zgraditi sodobno urejen združni dom, ki bo žarišče gospodarskega in kulturnega napredka.

V Radgonskem okraju so dobro zagrabil

Aktivnih je že 19 gradilišč, kjer zbirajo material in denarna sredstva. V okraju je formiranih že 7 poljskih opekarn, kjer bodo izdelovali opeko za gradilišča Radgona, Kapela, Radenci, Sv. Jurij, Sv. Anton, Apače, Črnce, Stogovci Podgorje in Velka Vratah pa pripravljajo apnenico. Tudi zelo malo naselje Segovci v Apaški kotlini s 30 lišnimi številkami je že pričelo s konkretnim delom ter imajo na licu mesta pripravljene že 15 kub. metrov lesa, 50.000 komadov ter 256 komadov strešne opeke, 3000 kg cementa, 44 kub. m peska, 1300 kilogramov železa in 10

kub. metrov peska. Zidanje jim je preprečil zadnji sneg. Tudi gradilišče v Žepovcih ima za zidanje že vse pripravljeno. Sledijo mu po pripravi dela gradilišča v Stogovcih. Benedikt, zadnji čas pa so se pridružila tekmovalju še gradilišča Podgorje, Negova itd.

V Petrovčah

Združniki v Petrovčah pridno lomijo kamenje za gradnjo svojega združnega doma. S prevozom kamnjenja so pričeli 3. marca ter so v enem dnevu že navozili 10 m³. Delo so si razdelili dobro, lesa so zbrali dovolj za celo zgradbo. Sekanje v gozdu se je že pričelo. Denarnih sredstev so nabrali preko 40.000 din.

Liboje. Tukaj so nakopali že 150 kub. m gline. Kamenje so lomili v kamnolomu ves teden; s kopanjem temeljev bodo začeli v najkrajšem času. Upravni odbor za gradnjo združnega doma v Libojah je napovedal tekmovalje vsem ostalim upravam za gradnjo združnih domov okraju Celje-okolica. Tov. Dvojmoč, ki je središče vse delavnosti v Libojah, hoče tudi pri tem tekmovalju doseči najboljše uspehe.

V Sv. Pavlu pri Preboldu je delo razdeljeno po skupinah. Prva skupina je začela z lomljenjem kamnjenja v kamnolomu in je računali, da bo z delom kmalu končala. Druga skupina je našla 15 m³ lesa. Tudi z zbirko denarja so močno napredovali, saj imajo zbranih že 140.000 din.

Kulturno-prosvetno delo hrastniških rudarjev

V zadnjem času se je kulturno življenje hrastniških rudarjev zelo izboljšalo. Priredili so več iger in kulturnih prireditev, na katerih sta sodelovala tudi sindikalni pevski zbor in rudarska godba. V nadaljnjem programu je Kosmačeva drama »Gospodar«, ki jo bodo priredili delavci zunanjega obrata (iz Separacije).

Kulturno življenje pa se ne razvija po vseh obratih enako. Nekateri kulturno-prosvetni referenti so brezbrizni in mislijo, da je dovolj, če se prištevajo le članom pododbora, da od časa do časa gredo na sindikat in to je vse. Ta brezbriznost se kaže predvsem pri razdeljevanju časopisa. Sindikalna podružnica dobiva 940 izvodov delavskega lista in to se razdeli na 440 izvodov Delavske enotnosti in 500 izvodov Zasavskega udarnika. Delavska enotnost ima stalne naročnike, dočim Zasavski udarnik oslaja v veliki količini na sindikatu ali pa na posameznih obratih. Zaradi tega ni sindikalna podružnica še danes poravnala naročnine tega lista niti za prvo številko. Če pogledamo prosvetno delo na posameznih obratih, bomo ugotovili, da ni čudno, da so delavci izgubili veselje do časopisa in s tem je padlo tudi število naročnikov. Vzemimo n. pr. jamski obrat Ojstro. Tu je kulturno-prosvetni referent tovarišica Denovnik Tina, ki pa se ne zaveda svoje naloge in prav gotovo ji še ni znano delo in dolžnosti kulturno-prosvetnega referenta. Prihod na seslanke in na pododborovo sejo ji je odveč. Razdeljevanja časopisov se brani z raznimi izgovori. Enak primer je na strojnem obratu, kjer je kul. prosvetni referent tovariš Jarc Alojz. V primerih takega dela je nemogoče uspešno razvijanje kulturnega življenja sploh in pa širjenje našega lokalnega časopisa. Vsekakor bi pa k dvigu kulturnega življenja na posameznih obratih najbolj pripomogla tesna povezava s sindikalno podružnico oz. z upravnim odborom ter vztrajna volja pri izvajanju nalog, katere so postavljene pred odgovorne funkcionarje. Le tako bi dosegli uspehe.

Eden izmed naboljših pododborov je v zunanjem obratu. Raznašalka časopisa je tovarišica Babič Ana, ki je pri tem delu ena izmed najboljših v hrastniškem rudniku. Ta pod-

odbor je tudi organiziral delavce, da so se pripravili na igranje, v obratu so pridobili nekaj novih naročnikov za časopis in obvezali so se, da bodo pomagali pri gradnji združnega doma v Marncem pri Dolu.

To je pododbor, ki zna delavcem prikazati pomen kulturno-prosvetnega življenja in pomen našega časopisa. Ti uspehi v zunanjem obratu naj bodo zgled fistlim pododborom, ki so doslej delali brezbrizno, brez zavesi pri nalogah. Tudi oni morajo podvzeti vse mete, da se bo število naročnikov Zasavskega udarnika povečalo, a naročnina čimprej poravnala. Povečati pa je treba tudi skrb, da bo na naše odre prišlo čimveč iger z zdravno in vedro vsebino, ki bo priljubljena našemu ljudstvu in tudi služila res vzgojnemu namenu.

I. O.

Vzgoja strokovnih kadrov v našem okraju

Vso pozornost razvoju našega kadra je geslo prve naše petletke. Tudi v Trboveljskem okraju se posveča vsa pozornost novim kadrom, katere se danes potrebuje povsod. Na Dolu pri Hrastniku je bil organiziran na pobudo ministrstva za trgovino in prekrbo tečaj za gospodarske pomočnike, katerega obiskuje 45 mladih moči. Večina so dekleta in to iz trboveljskega okraja, ki do sedaj še niso bila sploh nikjer zaposlena. Knjižnovodski tečaj, ki se vrši v Trbovljah, bo dal kader za naše zdruge, 17 mladih fantov in deklet z veseljem poseča tečaj, kar se vidi tudi v učnih uspehih in disciplini, ki je prav dobra. Vsi tečajniki se živo zanimajo za snov, ker hočejo čim več koristiti skupnosti.

Na tečajih v Doberni, Rogaški Slatini in Brežicah pa je 44 mladine iz trboveljskega okraja. V gostinskih tečajih v Ljubljani in na Bledu je preko 30 tečajnikov. V jeseni lanskega leta se je pričela v Trbovljah enoletna gospodarska šola, katero poseja 30 učenec in učencev, ki bodo po končani šoli izpopolnili delno vrzel, katerega se čuti glede pomanjkanja strokovnih moči. V začetku so bile težave pri zbiranju tečajnikov, težko zaradi nerazumevanja. S pravilno organizacijo in propagando so bile težave odstranjene.

Revirji in Prešernova knjižnica

Prešernova knjižnica stopa v tretje leto. V času svojega obstoja je prodala med široke sloje slovenskega ljudstva. Tako postaja Prešernova knjižnica največja množična knjižnica slovenskega naroda. Skoro ni vasi, kamor ne bi prodala Prešernova knjižnica. Prav tako ni delovnega aktivca, katerega člani se ne bi naročili na Prešernovo knjižnico. Lani leto so posamezni kraji dosegli krasne uspehe pri pridobivanju naročnikov za Prešernovo knjižnico, tako n. pr. Ajdovščina 3500 naročnikov, Kranj 3000 naročnikov, Novo mesto 1500 naročnikov itd. Da so posamezni kraji dosegli tako lepe uspehe, gre največja zasluga posameznim aktivistom, ki so pravilno razumeli kulturni in politični pomen Prešernove knjižnice in si ustvarili okrog sebe goste mreže po županijskih poverjenikih. Veliko pomoč so jim nudili odbori OF, LMS in ostalih množičnih organizacij. V industrijskih predelih, kjer se je posebno izkazal Kranj, so sindikalne podružnice pokazale mnogo smisla za pridobivanje naročnikov in same prevzele bivanje naročnikov in same prevzele vse organizacijske Najboljše aktivisti, ki so znali množično prodati med ljudi in ki so znali organizirati dobro poverjeniško mrežo, so bili nagrajeni.

Tako širokega razmaha, kot ga je zavzela Prešernova knjižnica po drugih industrijskih centrih, pa ni zavzela v revirjih. Čeprav je bilo tudi v revirjih nekaj stotin naročnikov za Prešernovo knjižnico, je odstotek z ozirom na industrijski kraj in gostoto naseljenosti zelo majhen. Krivda za to, da niti prvi, niti drugi letnik nista bila tako razpečana, kot bi bilo to za revirje posebno zaželjeno, pada predvsem na meročajne kulturno-prosvetne činitele, ki niso znali, odnosno niso našli nekoga, ki bi prevzel organizacijo. Tu ni vprašanje, navadnega aktivizma, ki gre za zasluzkom, ampak je tu vprašanje dobrega aktivizma, ki zna okrog sebe postaviti mrežo poverjenikov, jih politično zainteresirati in stalno živeti z njimi in njihovi delom. Nadalje pada krivda tudi na posamezne sindikalne podružnice, ki se zdela niso znale svojem članstvu prikazati pomena te edinstvene množične knjižne zbirke. Če pomislimo, da so bile knjige sprejete od naročnikov z navdušenjem in da so nekateri zamudniki hoteli knjige

naknadno kupiti, potem je jasno, da bi z malce agitacije lahko zainteresirali za to knjižnico široke množice rudarjev, mladih delavcev in okoliških kmetov.

V Trbovljah in v Zagorju sta knjižgarni; povpraševanje po knjigah je zelo veliko, vendar pa je v drugih krajih povpraševanje za knjigo še veliko večje. Prešernova knjižnica ima tudi namen — da dvigne zanimanje za knjigo, da se stalno veča krog kupcev in čitatelev ter da se ustvarja individualne knjižnice.

Vse množične organizacije bi morale voditi strog račun o tem, da se vse stori, da se dvigne zanimanje za knjigo, v tem slučaju konkretno za Prešernovo knjižnico. Ko stopamo v tretje leto Prešernove knjižnice, moramo natančno premisliti, kaj je bilo premalo storjenega v preteklih letih, kaj je bilo pogrešnega, da zadnjički ne bodo tako slabi, kot v preteklosti in da se približamo najboljšim krajem. Knjižgarni, ki so tudi za letošnje prevzele vsaj delno skrb za to akcijo, imajo vsa navodila, vendar pa je treba stremeti za tem, da se poverjeniki osamosvoje, se direktno povežejo s Slovenskim knjižnim zavodom v Ljubljani, okrog sebe pa postavijo mrežo sodelavcev.

Prešernova knjižnica, za katero se zaključijo nabave naročnikov s 1. majem letos in katere tretji letnik bo izšel v letošnjem novembru, bo dala knjižno darilo, in sicer:

Kolektor OF za leto 1949;
Spomini na partizanska leta, 3. letnik (uredil Ferdo Godina);
roman Miška Kranjca Os življenja;
roman M. Solohova Izorana ledina in Polencev poučni spis Kako so nastala živa bitja.

Opozorjamo, da bodo te knjige stale samo v prednaročbi din 65.—, pozneje bodo pa te knjige znatno dražje, v kolikor bodo sploh na razpolago. Velika škoda bi bila, če bi te knjige ne prišle v roke tistemu, ki so mu namenjene, to je delavcu in kmetu. Danes, ko ta dva polagata nadčloveške sile za izvedbo potletke, včasih ne utegneta, da bi prišla na knjižni trg, zato je treba s knjigo in opozorilom priti k njima. Množične organizacije, prosvetni aktivni in sindikalni forumi so poklicani, da to stvar v celoti podprejo.

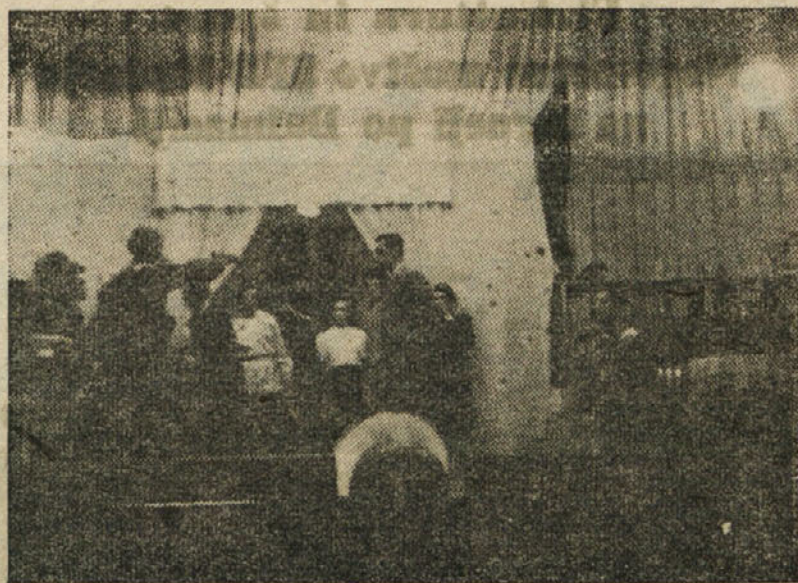
R. II.

Odlomki iz dnevnika NOB iz Španije

Po dvajsetdnevem odmoru v Tortozi ter po reorganizaciji naših čet smo natočili 15. julija 1937 svoj vojni material. Kakor običajno tudi to pot se ni gorilo kam gremo. Poslovili smo se od množičnih organizacij, zlasti od mladine, ki so nas bogato obdarili ter okrasili naše vagoni in orožje z cvetjem. Vodilni oficirjem je bilo sporočeno, da je smer naše ofenzive proti Madridu. 20. julija 1937 se je pričela razbremenilna ofenziva za prestolnico, katero so fašisti sistematično obstreljevali in bombardirali po dnevi in ponoči. Preko sedem mesecev je bilo to milijonsko mesto oblegano iz vseh strani. Največje težave so bile s preskrbovanjem prebivalcev mesta zaradi razrušenja železniške proge. Prosta je bila samo ozka cesta, ki je povezala mesto s 4 do 5 km ozkim pasom s svobodno Španijo. Pod stalnim artilerijskim ognjem so hrabri šoferji dovažali mestu živila. Kljub lakoti niso mogli fašisti zlomiti visoke morale ljudstva, ki se je preselilo v prostore podzemeljske železnice. Ustanove, bolnišnice in uradi so z veliko težavo opravičali svoje posle. Električnega toka ni bilo valed tega, ker je bila centrala porušena. Zaradi strogih ukrepov komande mesta so petokolonski zapuščali svoje brloge. Pri največji španski vročini so se razvijale borbe za Brunete, 40 km severno od Madrida. Sporno mesto Brunete je menjalo po večkrat na dan gospodarje, končno je le ostalo v naših rokah. Taktika in strategija ter nov način bojevanja so bili prvič izvedeni v večjem obsegu na tem sektorju fronte in sicer kombiniran napad na sovražne po-

zicije s sodelovanjem tankovskih enot, z napadom iz zraka in s koncentriranim artilerijskim ognjem. V prvih jutranjih urah je bil strd odpor sovražnika, ki je bil pristigel k umiku kljub številni premoči in boljši tehnični opreml. Iz dneva v dan je postajal sovražni odpor močnejši. Ze pri Brunete ofenzivi smo prav dobro opazili intrige in komedije Združenih narodov v Genovi, ki so se vršile pred drugo svetovno vojno s tako zvanim neumešljanjem v notranje zadeve Španije. Brunete ofenziva je bila ena najkrevnejših in naporih ofenziv v mesecu juliju—avgustu 1937, spopadi so bili defenzivni in ofenzivni, izvedeni z najnovejšim orožjem in modernim obrambnim sistemom z betoniranimi bunkerji, proti katerim so jurili naši borci. Kilometer za kilometrom smo trkali sovražniku utrjene postojanke ter smo mu prizadejali težke izgube. Sovražnik je imel nešteto mrtvih in vrste ujetnikov so se množile iz dneva v dan. Po enomesečni ofenzivi smo tudi mi imeli znatne izgube. Ostali so nam samo še trije topovi od cele grupe. Nadomestili jih ni bilo mogoče na lieu mesta. Ofenziva se je zaključila 28. avgusta 1937. Mednarodne brigade so se vrstile v zaledje na odmor, položaje so zavzele španske enote, tihina je nastala na obeh straneh.

Madrid je bil rešen obleganja in obstreljevanja — gmenja topov ni bilo več slišati v mestu. Smrtno prestrašeno ljudstvo je zopet svobodno zadihalo po sedmih mesecih strahu. Občudovanje so v nas vzbudile žene, otroci, starci, matere in sploh vsi ljudje, ki so pretrpeli

Zaključna scena »Izpit za življenje«

Nezrelo ponašanje

V soboto dne 13. marca je Sindikalno gledališče v Trbovljah ponovilo igro »Izpit za življenje«. Reprizo si je prišla ogledat tudi Igralska družina iz Ljubljane. Po končani predstavi so igralci malo posedeli in čez nekaj časa so se jim pridružili tudi Ljubljanci, ki so hoteli počakati jutranji vlak. Pričakovati bi bilo, da se bosta obe skupini priširo porazgovorili, obenem pa bo vodja — režiser odkritosrečno povedal svoje mnenje o igranju, režiji, sceni. Zgodilo se je pa tole: Ljubljanci, ki so prav tako nepoklicni igralci, nekateri še zelo mladi, na odru so bili komaj enkrat ali dvakrat ali sploh ne, so zelo samozvestno nastopili. »Ti, Ljuba, si bila v drugem dejanju boljša, v prvem pa jazle je dejala igralka, ki bo šle igrala Ljubo. Vodja skupine se je predstavljal kot izkušen režiser, pokroviteljsko delil nauke na levo in desno ter neki igralci dejal: »Vi ste dobro igrali, samo k meni bi morali še v kolo priti!« Če z vsem tem škodujejo ti ljudje svojemu ugledu, je to njihova zasebna zadeva in kaže, kako je vodja — režiser majhen učence velikega režiserja. Prav isti večer je ocenil našo orodsko prizadevanje Ljubljanci, ki ni strokovno nič slabši kakor vodja — režiser ljubljanske družine, pač pa ima neprimerno več srčne omike. Zadržati tega bi mi ne bili napisali vseh teh

vrstic, toda vodja — režiser je osebno žalil naše tovarišice: eni je dejal: »Vi samo zato igrate, da privabljate moške!« Nekaterim je zelo nedostojno »dvoril«. Iz ene igralke so se tovariši te skupine norčevali zaradi njene postave.

Ali je bil to nastop akademsko izobraženega človeka kulturniške skupine? Kaj bo s skupino, katero vodi tak človek? Takega nastopa ne more opravičiti tudi izgovor na alkohol. Na drugi strani pa nam je v veliko zadoščenje, da so trboveljski tovariši in tovarišice pokazali svojo zrelost, ko so se na vsa izzivanja in žalitve mirno zadržali.

V bodoče Trboveljčani odločno odklanjamo take obiskovalce, pa naj prihajajo s kakršnim koli namenom in pod kakršnim koli imenom.

Član Sindikalnega gledališča

Vsak obrat

in vsaka vas

mora imeti

dopisnika za

»Zasavskega udarnika«

ščati naselja in begati v hribe, kjer so si uredili pod žotori zasilna zavetišča. Težki bombniki so bili podnevi naši stalni gostje. Pri jasnem sončnem dnevu se je sonce zatemnilo od številnih jat avijonov, da se je tresla zemlja kot zibeljka. Mest ali vasi ni bilo več, prah, pepel in dim se je dvigal nad ruševinami. Tudi v vaseh otrok pri igranju ni bilo več videti. Smrtno preplašene matere so se vračale na pogorišča, da bi se našle kako ostanke svojih svojcev. Življenje je ugašilo po vaseh, vsepovsod pa je nastala smrtna tišina. Fašistični teror je zahteval v državljanski vojni Španije od leta 1936, pa do leta 1939, preko 3 milijone žrtev ali 12 in pol odstotka celokupnega prebivalstva Španije. Falangistična bratovščina iz Burgosa je mobilizirala v okupatorski con vse od 17 do 50 let stare moške in ženske za prisilno delo v zaledju in na fronti. Mobiliziranci so izkoristili vsako priliko, ter so prehajali v edincih ali skupinah na naše stran. Položaj je postal jasen, hoteli so vodstvo republike prisiliti k kapitulaciji. Pričeli so obenem sistematične napade na nezaščitena mesta in vasi ter na vojno industrijo. Po vsej republiki so uničevali prometne zveze ter odrezali množično streljanje talcev in republiki zveste množice v Frankovem zaledju. V mesecu decembru 1937 je general Enriko Lister izvedel zadnjo ofenzivo na glavno mesto in fašistično trdnjavo Teruel. Pri tej ofenzivi naše enice niso sodelovale, mi smo bili še vedno v bližini Lerida v Kataloniji, kjer smo praznovali zmago čet, ki sta jo uspešno vodila pri zavzetju Teurela generala Lister in Campezo.

Deben Ivan

Fizkultura in šport

Nogometno moštvo SFD Rudarja na turneji po Dalmaciji

Reprezentanca sindikalnih aktivov Split in moštvo Rudarja

Na turneji v Dalmaciji je trboveljski Rudar odigral štiri nogometne tekme v skupni goldiferenci 5:5. Prvo tekmo je odigral v Siveriču, proti tankkajšnjemu Rudarju v soboto dne 6. marca in beležil prvo zmago. Rezultat 2:0 je vsekakor lep uspeh. Igra je potekala v prijateljskem stilu. Rudarji Siveriča in uprava so priredili trboveljskim fizikulturnikom prav lep sprejem. Takoj drugi dan v nedeljo 7. marca pa je Rudar odigral težko tekmo v Splitu proti reprezentanci sindikalnih aktivov Hajduka, ter po lepi in borbeni igri tekmo izgubil z 2:1.

Svobodna Dalmacija piše o igri Rudarja sledeče: Moštvi sta nastopili v sledečih postavah: Hajduk: Krstulović, Mašura, Tadić, Kuljiš, Maček, Mišetić, Veļjačić, Bakotić, Naranča, Tudor, Vrdoljak. — Rudar: Tauš, Dolinšek, Černe, Vodišek, Butkovec, Polc, Gačnik, Blatnik, Krasnik, Kos, Končija. Igralo se je dopoldne, gledalcev preko 1000.

Pohvaliti je treba vodstvo Hajduka, da svojim sindikalnim aktivom omogoča igrati z drugimi moštvi ter se na ta način delavci iz raznih krajev naše države spoznavajo.

Igra je bila uspešna v vsakem pogledu in igrana v prijateljskem stilu. Rudarji iz Trbovelj so se predstavili kot disciplinirano moštvo, ki dobro razume pravilno linijo našega fizikulturnega pokreta. Sindikalna reprezentanca Hajduka je bila dobro sestavljena, po poteku igre pa bi odgovarjal neodločen rezultat. Posebno v prvem polčasu, so bili reprezentanti Splita boljši od Rudarja, kateremu se je poznalo, da je v soboto odigral težko tekmo z Rudarjem v Siveriču.

Zmaga je bila odločena v drugem polčasu v 19. in 20. minuti, dočim je bil Rudar do 19. minute v vodstvu po Krasniku, ki je dal v 8. minuti drugega polčasa prvi gol. Najbolji gol dneva je dal Naranča.

Zasavsko smučarsko prvenstvo

V nedeljo 29. februarja je bilo na Dobovcu pod Kumom smučarsko prvenstvo okraja Trbovlje, ki je imelo tudi značaj zasavskega prvenstva. Na lepih smučarskih terenih Dobovske planote so bile speljane proge za teke na 15, 8, 4 in 1 km, dalje progi za smuk in slalom, manjkala pa tudi ni skakalnica, ki dovoljuje skoke do 15 m. Na tekmovalstvu so bili doseženi naslednji rezultati:

TEK NA 15 km: 1. Drnovšek Oto (Proleter) 1 ura 14:07, 2. Gregl Mirko (Proleter) 1 ura 19:20, 3. Jazbinšek Rudolf (Hrastnik) 1 ura 22:00.

TEK NA 8 km: 1. Forte Jože (Proleter) 45:50, 2. Velkovič Jože (Rudar) 48:12, 3. Zibret Franc (Hrastnik) 48:35.

TEK NA 4 km: 1. Grabnar Anton 24:35, 2. Zupan Franc 25:12, 3. Ritar Evgen 25:50 (vsi FD Proleter).

TEK NA 1 km: PIONIRJI: 1. Sparlek-Janez (Proleter) 6:22, 2. in 3. Vidensek Ivan (Hrastnik) in Potisek Miloš (Proleter) 6:37.

SMUK (dolžina proge 1000 m, višinska razlika 200 m): 1. Janežič Jože (Rudar) 2:32, 2. Majdič Cveto (Ru-

Drugače zelo dobro levo krilo Rudarja ni imelo sreče, da bi doseglo izenačenje kljub povoljnimi situacijam. Pred igro je predsednik sindikalne komisije pri mestnem odboru Split, tovariš Vukušić, predal gostom iz Trbovelj šopek cvetja, nakar so rudarji iz Trbovelj vrnilni darilo, ki je predstavljalo v miniaturni proizvod trboveljskega rudnika.

Iz Splita je moštvo Rudarja krenilo v Šibenik, kjer so jim priredili prijazen sprejem. Fizikulturniki Šibenika so z veliko simpatijo sprejeli moštvo Rudarja, tako da so odnesli najlepše vtise iz sončne Dalmacije. Dne 10. marca popoldne je moštvo Rudarja odigralo tretjo tekmo na turneji s SFD Šibenikom. Vkljub delovnemu dnevu se je zbralo na igrišču Šibenika preko 1500 gledalcev. Igra je bila na športni višini, igrana v prijateljskem stilu z obeh strani. Z boljšo igro je zaslužen zmagal FD Šibenik z rezultatom 3:1 (2:1). Moštvo Rudarja je ostalo kot gost Šibenika še tri dni ter pri tem imelo na razpolago avtobus, s katerim so vršili izlete v bližnje okolice. V soboto 13. marca je bil moštvo Rudarja prirejen sprejem v Zadru od velikega števila prebivalstva. V nedeljo 14. marca je bila odigrana četrta tekma na turneji po Dalmaciji s tankkajšnjim FD Zadrom. Proko 3500 gledalcev je bilo priča lepe igre, katero je Rudar odločil v svojo korist s 1:0. Gledalci so stalno bodrili Rudarja, posebno pa borec JA. Moštvo Rudarja je ostalo še en dan gost Zadra, nato pa je krenilo s parnikom »Peljašace« preko Sušaka-Reke na Ljubljano domov v Trbovlje, da zopet prične z upornim delom za plan.

Vso turnejo od Trbovelj preko Hrvaške, Like in Dalmacije je bilo moštvo Rudarja prijazno sprejeto od sindikalnih organizacij, katere so pokazale velik interes in gostoljubnost do fizikulturnikov Trbovelj.

J. T.

dar) 2:55, 3. Kelner Ferdo (Hrastnik) 2:57.

SLALOM (dolžina proge 200 m, višinska razlika 80 m): 1. Majdič Cveto (Rudar) 1:07, 2. Janežič Jože (Rudar) 1:12, 3. Pokorn Alojz (Proleter) 1:16.

Vrstni red za ALPSKO KOMBINACIJO je sledeč: 1. Janežič Jože, 2. Majdič Cveto, 3. Kuhar Milan.

SMUKSKI SKOKI: 1. Pokorn Alojz (Proleter) s skokoma 14 in 14,5 m — 71,6 točk, 2. Kastelle Silvo (Proleter) s skokoma 14 in 13,5 m — 69,5 točk, 3. Pevec Cveto (Rudar) s skokoma 13 in 12 m — 65 točk.

Pri pregledu terenov na Dobovški planoti smo ugotovili, da nikjer v Zasavju ni boljših smučišč kakor ravno tukaj. Na njih se zadovolji tako začetnik kakor tudi najbolj razvijen vrhunski tekmovalce. Planota leži na severnih pobočjih kumskih planin in ima najlepši in najkrajši dostop iz Trbovelj in Hrastnika. Z zgraditvijo primerne planinske smučarske postojanke bi dobili dobre smuške tečaje s stalnim snegom za vse vrste smučarskih tečajev. Sindikalne podružnice bi mogle prevzeti gradnjo te postojanke, ki bi našemu delavstvu služila kot dom oddiha po težki borbi za izpolnitev petletnega plana.

Tehnika in šport

Po vseh krajih rastejo stavbe, tovarne, dimniki, montirajo stroje. Spreminja se lice naše države. Vse hitri, petletni plan je zakon, vsi teknujemo za prekočanje.

Industrija pri nas ni bila visoko razvita, zato nastopajo pri vzpostavitvi novih tovarn velike težave. Tovarne rastejo tako hitro, da komaj dobivamo kader za delo, zato moramo pričeti z množično pripravo naše mladine za razne industrijske poklice. Specializacija dela se bo z razvojem industrije še povečala, zato naj se mladina že v svojih šolskih letih pripravlja in spoznava s tehniko. V ta namen naj se ji nudijo vse možnosti spoznavanja raznih obdelovalnih strojev, njih upravljanja, konstruiranja, da si pridobijo osnovno znanje čimprej. S tem bo olajšan in skrajšan študij v strokovnih tečajih, strokovnih in visokih šolah.

Prav to nalogo ima komisija »Tehnika in šport«, ki združuje ljubitelje tehnike, športne letalce, avtomobiliste in motocikliste, fotoamaterje, športne brodarje in radio-amaterje ter na zanimiv način priteguje k delu mladino, katere pri športnem udejstvovanju spoznava tudi delo in konstrukcije. Tako dviga tehnično znanje praktično in teoretično.

Delo društev se deli predvsem na tri glavna področja, in sicer v modelarstvo, v šolstvo in športno udejstvovanje.

Da se dvigne modelarstvo, so društva organizirala svoje delavnice, v katerih se vršijo razni teoretični in praktični tečaji, in sicer od pionirskih, mladinskih pa do konstruktorskih. V teh tečajih izkorišča šolska mladina svoj prosti čas za dvig tehničnega znanja. Tu se vežbajo v popravilih in montaži motornih vozil, delajo se razne rekonstrukcije in preizkusi novih konstrukcij. Delavnice oziroma boljše »modelarski instituti« bodo morali biti opremljeni z vsemi stroji za obdelavo kovin, tako da se bo lahko vsakdo pričel dela na teh strojih. Naša društva imajo danes največje

težave z nabavo opreme zaradi pomanjkanja orodja in strojev. Tu se je pa izkazala ravno samoiniciativnost nekaterih društev in krožkov, ki so z različni materialnimi akcijami spravili skupaj vso potrebno opremo. Na ta način se vzgaja nov kader šoferjev, ki jih bomo pri povečanem prometu nujno rabili za izvedbo petletnega plana. Naše geslo pa je: »Vsak naj postane vozač!« Tako bomo znižali upravne stroške podjetij in ustanov, ker ne bo potrebno toliko profesionalnih šoferjev, katere bo nujno potrebovali povečani tovarni promet.

Po tretji liniji, to je športni, delujejo vsa društva zelo aktivno pri avtomobilizmu, pa želimo večjega uspeha in sodelovanja državnega sektorja. Vse ustanove in podjetja naj nudijo vozila svojim krožkom, tako da podpro njihovo delo, športne sekcije imajo nalogo, da za vzgojo novih tekmovalcev organizirajo posebne tečaje, in sicer za motocikliste in avtomobiliste, za vožnjo v kolonah, terensko vožnjo itd.

Med letom so naša društva s široko propagando, s tečaji in prireditvami pritegnila k sodelovanju veliko število novih članov. Pri tem pa se je izkazalo, da je najbolje, organizirati krožke po ustanovah in tovarnah. Ti krožki so življenjsko najbolj sposobni in kažejo lep razvoj, ker so organizirani v okviru sindikalnih podružnic teh ustanov in podjetij. Ti krožki si na ta način zagotavljajo tudi finančno podporo. V fondih vodstva podjetij je predvidena gotova vsota v fizikulturne namene, od katere gre en del za »Tehniko in šport«. Iz te vsote si bodo krožki lahko sami oskrbeli vozila in opremo svojih delavcev. V društvih se vzgajajo novi kader, ne samo po tehnični, temveč tudi po organizacijski strani. Najboljše člane društva bodo predlagala za odgovorna dela pri raznih podjetjih in ustanovah, mladincem pa omogočila nadaljnji študij in specializacijo.

Seminar in obveznosti mladine v okraju Trbovlje

Trbovlje, 20. marca 1948. — Izvajanje sklepov, ki si jih je zadala mladina v Trbovljah na letni konferenci, je pred tedni postalo nekam mlačno, lahko rečemo, da se ni o njih vodilo dovolj brige. Le tu pa tam smo imeli nekatere aktivne, ki niso pustili, kot n. pr. kemična tovarna v Hrastniku, aktiv LMS v Mlinšah, ki je dal do sedaj največ prostovoljnih ur za gradnjo zadržnega doma v Mlinšah, ter še nekaj drugih aktivov.

Kje so torej vzroki, da so obveznosti delno oslabele le na papirju. Največji vzrok je brez dvoma v tem, ker niso znali novo izvoljeni člani okrajnega odbora LMS, ki so bili izvoljeni na konferenci, pravilno prenesti ta plan na aktivne zavedajo se pri tem, da je to obljuba mladine, ki si jo je zadala preko svojih delegatov. Druga pomanjkljivost je vzrok raznih nedostatkov, kot primer v Lokah pri Zidanem mostu, v čigar aktivu čima mladina niti pojma o sklepih okrajne konferencie.

Razumljivo je torej, če bi običajni v takem stanju, ne bi mogli izvršiti plana po razrezu mladine republiške in zvezne akcije, ne drugih akcij za gradnjo zadržnih domov ter ostalo. Okrajni odbor LMS je na podlagi te analize sklical okrajni trodnevni seminar, na katerem bi se poleg drugega osvežilo predsednikom aktivov tudi kaj je s sklepi okrajne konferencie.

Na seminar, kateri se je vršil dne 8., 9. in 10. marca 1948, je prišlo 51 predsednikov, kar je za naš okraj v zvezi s tem, da je večina od njih zaposlena v produkciji, veliko število.

Okrajni odbor LMS je za ta seminar pripravil dobro preštudirano načrt, ki je zajemal najaktualnejše teme, kot n. pr. o zadržništvu, o vezanih cenah, o delu mladinskih aktivov in drugo. Na tem seminarju so predsedniki pridobili marsikaj. Predvsem so se obnesli krožki, ki so zelo pripomogli k samemu študiju in poglobljanju snovi. V teh krožkih smo imeli priliko spoznati in odkriti precej dobrega

kadra, za katerega preje nismo vedeli. Z izrednim zanimanjem se je študijala tudi knjiga, ki jo je izdelal GO LMS »O zadržništvu«, vsi predsedniki so odobraval tak način študija katerega so po seminarju vnesli v svoje aktivne.

Na seminarju je bilo sprejeto tudi tekmovalje, ki so si ga napovedali aktivni med seboj in sicer od 15. marca do 15. aprila 1948, v smislu gradenj zadržnih domov. Za boljše kontrolo nad delom in uspehi: se je ob tej priliki izvolila tekmovalna komisija, v kateri so vključeni tudi tev. Resnik, Žibert Alfonz iz kemične tovarne in Jazbinšek iz Zidanega mosta, ki bo dne 15. aprila ocenila najboljši aktiv in mu predala prehodno zastavico.

Sam seminar ni sprejel nobenih novih obvez, temveč je za zaključek pregledal še enkrat vse obveze okrajne letne konferencie, ki morajo dobiti po seminarju novo osnovo.

Kaj pa s tistimi predsedniki, ki se seminarja niso udeležili in kako bomo na drugi strani pridržali pridobitve seminarja.

Okrajni odbor LMS mora v ponedeljek, t. j. 22. marca 1948 sklicati po vseh centrih okraja popoldanski seminar, na katerem bodo prisostvovali vsi predsedniki, ki se niso udeležili seminarja in jih seznaniti z najvažnejšimi značilnostmi seminarja, kako se izvajajo sklepi seminarja, oziroma sklepi letne okrajne konferencie. Ob isti priliki pa bomo seznanili vse predsednike z načrtom, kako bomo v okraju Trbovlje proslavili svetovni mladinski teden.

Za dobre uspehe seminarja se moramo zahvaliti tudi Okrajnemu odboru OF, ki nam je nudil vso pomoč, tako v tehničnem pogledu, kakor tudi v samih predavanjih. Vsi predsedniki so bili mnenja, kakor tudi sam okrajni odbor LMS, naj se taki seminarji vršijo še večkrat, zato bo okrajni odbor organiziral podobni seminar v bližnji prihodnosti.

Lesjak Zvonka